

Моля оградете с кръгче верния отговор:

1. Кога според вас е направено първото официално предложение за обединение на Европа?

- а) 20-те години на 20 век
- б) 30-те години на 20 век
- в) 40-те години на 20 век
- г) 50-те години на 20 век

отговор: б) 1 май 1950, А.Бриан

2. С какво свързвате името на Джордж Маршал?

- а) с неокласическата икономическа теория
- б) с първото официално предлагане за обединение на Европа
- в) с оказване на помощ от страна на САЩ на европейските държави след ВСВ (втората световна война)
- г) със създаването на европейска икономическа общност

отговор: в) 5 юни 1947

- 16 април 1948 създава се европейска комисия за следене на Плана Маршал

- ... 1960 структурата прераства в ОИСР (ОЕСД) организация за икономическо сътрудничество и развитие

3. Коя от изброените структури е създадена най-рано?

- а) СИВ
- б) ЕОВС
- в) ЕИО
- г) ЕОАЕ

отговор: а) 1949 година

- 18 април 1951 е подписан в сила договора за ЕОВС, но влиза в сила по-късно

- ЕИО и ЕОАЕ са 1957, 25.03

4. За създаването на коя от посочените общности е най-голяма заслугата на французина Жан Моне?

- а) ЕОВС
- б) ЕИО
- в) ЕОАЕ
- г) ЕС

отговор: а)

- 9 май 1950 г. френския външен министър Робер Шуман (декларацията, която внася е разработена от Жан Моне)

5. С кой от изброените договори е създаден ЕС?

- а) Римският договор
- б) договърът от Маастрихт
- в) договърът от Ница
- г) договърът от Лисабон

отговор: б) подписан на 07.02.1992, влиза в сила на 01.11.1993

- трите общности са 1-вия стълб на ЕС (от общо 3)
- втори стълб = ОПОВОС (обща политика в областта на външните отношения и сигурността), сега вече е ОВППС
- трети стълб = СОПВР (сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешната работа)
- на 13.12.2007 в Лисабон е подписан нов договор, който цели премахването на 3-те стълба и оставянето само на 1 (тъй като с времето от 2-ри и 3-ти все повече прелива в първи, като по активен е прехода 3 1)

6. Колко държани членки има в момента ЕС?

- а) 6
- б) 15
- в) 25
- г) 27

отговор: г)

7. Коя от изброените държави не е член на ЕС?

- а) Великобритания
- б) Норвегия
- в) Швеция
- г) Дания

отговор: б)

- валутен съюз = евро зона (държавите въвели ЕВРО-то са членки на ВС)
- членки на европейското икономическо пространство = Исландия, Норвегия, Швейцария и Лихтенщайн (тук има малка неясност... не съм сигурен дали само Исландия, Норвегия и Лихтенщайн не са членки на ЕУ ик.пр., а четерите са част от ЕУ зона за свободна търговия)

8. В коя от изброените институции на ЕС заседават министрите по съответните ресори?

- а) ЕК (европейска комисия)
- б) СЕС (съвет на европейския съюз)

- в) СЕО (съд на европейските общности)
- г) Европейски съвет

отговор: б) има 9 формата 9 министъра; по 1 министър за всеки формат
- за ЕК 27 държави = 27 представителя
- 1968 изгражда се МС (митнически съюз)

9. Кой по настоящем е председател на ЕК?

- а) Жак Делор
- б) Жак Сантер
- в) Романо Проди
- г) нито един от тях

отговор: г) Жозе Мануел Дурау Барозу (португалец)

10. За какво отговаря в ЕК Миглена Кунева?

- а) екология
- б) защита на потребителите
- в) езиковото разнообразие
- г) не изпълнява никакви функции

отговор: б)

11. Къде се намира седалището на европейския парламент?

- а) Страсбург
- б) Брюксел
- в) Люксембург
- г) не може да се говори само за 1 седалище

отговор: г)

- в Страсбург са само пленарните заседания

12. Какво е това Съвет на Европа?

- а) институция на Европейския Съюз
- б) самостоятелна икономическа структура
- в) самостоятелна политическа структура
- г) нито едно от посочените

отговор: в)

13. Кой от изброените фондове се нарича структурен?

- а) фонд сближаване
- б) европейски социален фонд
- в) европейски фонд за регионално развитие
- г) отговори б) и в)

отговор: г)

- фонд сближаване се нарича още кохезионен (1993)

14. За кого беше създаден кохезионният фонд на ЕУ?

- а) за най-слабо развитите държави
- б) за всички държави от Европейския съюз, в които има региони с БВП на човек от населението под 75% от средния за общността
- в) за всички новоприети държави в периода 2004-2007 независимо от параметрите на техните БВП
- г) всичко посочено

отговор: а)

15. Къде се намира ЕЦБ (европейската централна банка)?

- а) Брюксел
- б) Люксембург
- в) Франкфурт
- г) нито един от тези

отговор: в) на Майн

16. В колко икономически, политически, военни и в областта на сигурността структури е членувала БГ от края на ВСВ до днес?

- а) 5
- б) 9
- в) 12
- г) 13

отговор: г)

- някои от тях вече не съществуват, а на други не сме членки, заради ЕС

17. През коя година БГ подписа споразумение за асоцииране с ЕС?

- а) 1988
- б) 1990
- в) 1993
- г) 1995

отговор: в) 8 март, България получава статут на асоциирана страна

18. Кога БГ подписа договора за членство в ЕС?

а) 1999

б) 2005

в) 2007

г) предстои да бъде подписан

отговор: б) 25 април в Люксембург, а влиза в сила на 01.01.2007

19. Кога БГ стана член на НАТО?

а) 2002

б) 2004

в) 2005

г) 2006

отговор: б)

20. Кой от името на БГ участва в заседанията на европейския съвет?

а) президента

б) министър председателя

в) министъра на ВНР

г) омбудсмана

отговор: б)

Контролни въпроси за подготовка по ЕИИ – 2015 г. – това са всички въпроси след всички 11 теми

1. От какъв характер са основните предпоставки при анализа на международните интеграционни процеси?

При анализа на международните интеграционни процеси, в повечето случаи, практически се отчитат само **икономическите предпоставки**, създавани в рамките на митническите съюзи (ликвидиране на търговските бариери, използване на координационен регламент и т.н.). Въведоха се понятия като “създаване на стокови потоци” и “диверсификация на търговията”.

2. Кога се смята, че една национална икономика е достатъчно устойчива?

Международното разделение на труда, развитието на външната търговия и международните икономически отношения, като цяло, засилват взаимната връзка и взаимната зависимост на националните икономики, в резултат на което нормалното развитие, на която и да е страна, става невъзможно без външния фактор. Това не се нуждае от особени доказателства.

Даденото явление е прието да се нарича **интернационализация на стопанския живот**, т.е. **националната икономика е достатъчно устойчива, когато все повече работи за външния свят и на свой ред зависи от международните икономически отношения.**

3. Коя предпоставка се оказва реална и важна за преместване центъра на тежестта на международните икономически отношения от сферата на търговията в сферата на производството?

Капиталовата миграция оказва интензифициращо въздействие върху световната търговия със стоки и услуги – **реална и важна предпоставка за преместване центъра на тежестта на международните икономически отношения от търговията в сферата на производството и научно-изследователската дейност, като последната слага началото на прехода към качествено нов етап в световните стопански отношения.**

4. Как най-общо, може да се определи международната икономическа интеграция?

Международната икономическа интеграция, **най-общо, може да се определи като процес на взаимно приспособяване на отделни национални икономики една към друга и внедряване в тях на единен възпроизводствен процес.** Това, от своя страна, предполага известна териториална, икономическа, структурна и технологична съвместимост на страните – участници, което обяснява и нейния регионален характер.

5. Кои са най-важните предпоставки за успешното развитие на международните интеграционни процеси?

За успешното развитие на международните интеграционни процеси от съществено значение стана наличието на някои важни **предпоставки**:

- първо, **съизмеримост на нивата на икономическо развитие и степента на пазарна зрялост;**
- второ, **географска близост и наличие в повечето случаи на общи граници и исторически формирали се икономически връзки;**
- трето, **общност на икономическите и други проблеми, стоящи пред страните за разрешаване.**

6. На каква основа се изграждат стратегическите съюзи?

Всеки партньор влиза в обединението с ресурси, които представляват ценност за другия партньор. При това партньорите, обединявайки усилията си в една област, не означава, че не могат да се конкурират в други области. От началото на 80-те години обединенията се превръщат в инструмент на стратегията, който носи нови възможности, но и нови рискове.

7. Какви предпоставки създават стратегическите съюзи?

Стратегическите съюзи създават предпоставки **технологичните новости и разработки, направени в една страна, по-бързо да бъдат използвани в други страни.** Като пример могат да бъдат посочени обединенията на фармацевтичните корпорации, използващи разработки на малките биотехнологични компании. Корпорациите финансират отделни малки фирми, поемащи риска за изследвания, които биха могли и да не доведат до положителни резултати.

8. Кога и с каква цел възниква идеята за европейска икономическа интеграция?

Идеята за европейска икономическа интеграция възниква още в края на 19-ти век и постепенно завоюва умовете на политиците в Европа. Така например, в 1921г се прави опит за създаване на Белгийско – Люксембургски икономически съюз. **През 1930г министрите на външните работи на Франция (А.Бриан) и на Германия (Х.Щреземан) предлагат да се създаде “режим на европейски федерален съюз” (план “Бриан – Щреземан”).**

Този план не се реализира, но позволява както да се демонстрира в Европа централната роля на Германия и Франция, така и да се демонстрира посоката на новия компонент на европейската безопасност и социално-икономическата взаимозависимост на държавите. Реализирането на подобен план би способствало за свободно движение на стоки, капитали, хора и за развитието на икономически изостаналите райони на Европа с помощта на изграждането на взаимноизгодни връзки в различни сектори, а също и за осигуряване на траен мир. Планът “Бриан – Щреземан”, макар и не реализиран, оставя дълбока следа в историята на европейската интеграция. Подходите и понятията, предвиждани в него – наднационални органи, общ пазар, фактическа солидарност между европейските народи и т.н., днес са в ежедневния език на западноевропейците.

9. Какво обективно провокира западноевропейските страни да тръгнат по пътя на интеграцията?

След Втората световна война Западна Европа изпада в безпрецедентна политическа и икономическа криза и разруха. Тя губи своите позиции на световен лидер. **В тези условия напълно естествено сред европейските политически кръгове възниква желанието да се противопоставят както на съветския политически натиск, така и на финансово-икономическата експанзия на САЩ.**

Главна доминанта на европейската икономическа интеграция се явяват икономическите мотиви: първо, необходимостта да се възстанови разрушената от войната икономика; второ, да се разширят пазарите; трето, да се търсят нови източници на суровини и енерго-технически ресурси извън пределите на собствената страна и по-рационално да ги използват в регионалните граници, повишавайки, по този начин, съвкупната конкурентна способност и възвръщане позициите на световен икономически лидер. А това е възможно само в условията на икономическо обединяване. **Към тези мотиви свое място намират и политическите – нормализация на отношенията между Германия и Франция; установяване на мир и политическа стабилност и безопасност в Европа; колективно противопоставяне на икономическата експанзия на САЩ и политическия натиск**

на СССР.

Развитието на промишлеността обуславя задълбочаване на международното разделение на труда между европейските държави и засилва тяхната производствена специализация. Това разширява мащабите на производството и извежда на преден план необходимостта от нови пазари и източници на суровини и енергоресурси извън пределите на собствената страна. Постепенно, но с бързи темпове, възпроизводственият процес излиза извън териториалните граници на държавите. Поради тази причина националните стопанства в Западна Европа стават все по-свързани с външния свят и все повече проникват в него. Този процес се развива успоредно с либерализирането на търговския режим между европейските държави, продиктуван от икономическата изгода, която носи взаимната търговия.

Интеграционните процеси действително се създават нови стокови потоци между страните-членки на интеграционната групировка, които обективно изместват производството на по-скъпите аналогични стоки вътре във всяка страна. Също така, стоките, произвеждани в интегриращите се страни, постепенно заместват вноса на съответстващите стоки от трети страни. По този начин, "чист резултат" от новите стокови потоци, в рамките на интеграционното обединение, става ръстът на производството, следователно и на благосъстоянието на страните-членки, а също така по-високото ниво на международната специализация. Всичко това позволява да се повиши ефективността на производството, като цяло за групировката, и във всяка страна поотделно.

В условията на нарастваща интернационализация на общественото производство неговата ефективност започна да се ограничава от национално-държавните форми на организация на стопанската дейност. Това обективно изисква да се търсят все нови и нови пътища и форми на международна организация на стопанската дейност за повишаване на нейната конкурентна способност.

10. На коя конференция за първи път се поставя се въпроса за създаване на единна Европа?

Нов импулс европейското строителство получава след **Месинската конференция (юни 1955 г)**, на която се обсъжда меморандума на Бенилюкс за европейска интеграция. **Поставя се въпроса за създаване на единна Европа** чрез развитие на общи институции, постепенно сливане на националните икономики, създаване на Общ пазар и съгласуване на социалната политика.

11. Каква основна цел преследват Римските договори?

през 1957г в Рим подписват договори, даващи живот на основните положения на Месинската конференция. Създава се Европейска икономическа общност (ЕИО), основана на митнически съюз и обща политика, особено в селското стопанство, и Европейска общност по атомна енергия (Евратом). Влезлите в сила Римски договори обединяват ЕОВС, ЕИО и Евратом. **Основната цел е чрез митнически съюз и да се премахнат търговските бариери вътре в ЕИО, а също така и да се развива и използва ядрената енергия за мирни цели.**

12. Каква е същностната разлика между ЕИО и ЕАСТ?

На 3 май 1960г завършват преговорите и се подписват съответните документи за създаването на *Европейската асоциация за свободна търговия* (ЕАСТ), в която влизат Австрия, Дания, Норвегия, Португалия, Швеция, Швейцария и Великобритания. Тази организация се създава, като че ли в противовес на принципите на функциониране на днешния Европейски съюз. **Тя е замислена като чисто икономическа асоциация, за разлика от ЕИО, която си поставя и политически цели.**

13. Кои фактори оказват съществено влияние за активизиране на интеграционните процеси в Западна Европа?

Европейските интеграционни структури първоначално се изграждат като контрапункт на двете световни свръх държави и като някаква “трета сила” в световната общност, т.е. доминиращи са политическите мотиви. Обаче, независимо от тяхното безусловно значение, неправомерно е да се игнорират икономическите предпоставки за интеграцията. Важна роля изиграва и планът “Маршал”, в рамките на който Западна Европа получава значителна материална помощ. Освен това, в резултат на краха на колониалната система бившите метрополии са принудени да преразгледат външнополитическата си стратегия и да се ориентират към подобряване на връзките си със съседите.

Интеграционните процеси в Западна Европа се основават не само на засилването на взаимозависимостта на националните икономики и пазари. Със задълбочаването на стопанските връзки все по-ясно се проявява потребността от взаимна адаптация и съзнателно регулиране на икономическите процеси в мащабите на целия формиращ се стопански комплекс. Целта на такова регулиране става отстраняването на националните препятствия по пътя на взаимния обмен, осигуряване на еднакви условия за стопанските субекти в тези страни, разкрепостяване на конкуренцията, създаване чрез съгласуване и хармонизация на вътрешната и външната макроикономическа политика единно стопанско пространство, насочване на стихийните пазарни процеси в русло, определяно от съвместно изработени икономически и социални приоритети.

За активизиране на интеграционните процеси в Западна Европа, **не на последно място, влияние оказва съществуващата обща инфраструктура за свободния пазар, обусловена от териториалната близост на страните, сходството в семейните и религиозните традиции, пораждащи сходство в потребностите, вкусовете и т.н.**

14. Каква е основната тема на Месинската конференция?

Месинската конференция (юни 1955 г), на която се обсъжда **меморандума на Бенилюкс за европейска интеграция. Поставя се въпроса за създаване на единна Европа чрез развитие на общи институции, постепенно сливане на националните икономики, създаване на Общ пазар и съгласуване на социалната политика.** Постигнатите успехи вдъхновяват всички участници за разширяване сферата на съвместната им дейност и през 1957г в Рим подписват договори, даващи живот на основните положения на Месинската конференция

15. Каква е същността на “люксембургския компромис”?

Задачата за създаване на всеобхватен и ефективен общ пазар не се решава в срока (1970г), предвиден в Римския договор. Такъв не се създава и през 70-те и началото на 80-те години поради краха на Бретън-Уудската валутна система (1971 г), световните енергийни кризи в 1973, 1978 – 1979г, икономическата криза в началото на 80-те години. Своя роля изиграва и **“люксембургският компромис”, който де-факто въвежда правилото за единодушие в процеса на приемането на решения от Съвета, предоставяйки по този начин на всяка страна възможността да блокира решенията, които не я устройват.** Съчетаването на икономическата криза с институционалната инертност и неспособност оперативно да се реагира на промените в стопанската конюнктура вътре в общността и извън нея, води до определянето на този период с прозвището “евросклероза”. В резултат на всички тези обстоятелства в ЕО се появяват центробежни и протекционистки тенденции и сепаратистки действия от страна на някои нейни членове

16. Какво е най-характерно за Единния европейски акт?

Единният европейски акт е подписан от страните през февруари 1986г и влязъл в сила от 1 юли 1987г. **Той е характерен с това, че внася изменения в основополагащите договори, учредили трите европейски общности. Така например, той включва положение за гласуване с квалифицирано мнозинство по въпросите за хармонизиране на националните законодателства, повишавайки по този начин ефективността на процедурите за приемане на решения.** Също така се въвежда нов подход към хармонизацията на нормативните актове и техническите стандарти, основан на тяхното взаимно признаване. На ниво ЕО се установява само долен допустим праг на стандарта.

17. Какви основни насоки за реформиране на ЕО съдържа “Пакетът Делор”?

“Пакетът Делор” съдържа три основни насоки за реформиране на ЕО:

- **първа, пълна либерализация на движението на капитали вътре в общността;**
- **втора, обединяване на финансовите пазари на държавите-членки;**
- **трета, твърдо фиксиране на обменните курсове на националните валути и свеждане до нула съществуващите граници на колебание с последваща замяна на националните парични единици с единна европейска валута.**

18. Какъв извод позволява да се направи анализът на уроците и опита на ЕС?

Анализът на уроците и опита на ЕС позволява да се направи извода, че Общността не би се придвижила така успешно напред, ако нейното развитие не се осигуряваше от цяла система от политически, правни, съдебни, административни и финансови механизми. Тази система, формирала се в процеса на развитието на ЕС, също е основана на някои общи принципи, но в свои конкретни форми, съществено отличаващи се от националните системи.

Уроците на западноевропейската интеграция са продукт на последователното реализиране на принципите от стратегията на ЕС, някои от най-важните елементи на която имат универсален характер, т.е. приложими са за всяко обединение на държави.

19. Кои договори са източник на правото в ЕС?

Източник на правото в ЕС са **преди всичко три договора, учредили Европейската общност, Единния европейски акт и Договора за Европейския съюз, а също и договорите за присъединяване към ЕС на нови страни-членки.**

В организационната структура на ЕС намира отражение традиционният за западната политическа система принцип за разделяне на законодателните, изпълнителните и съдебните функции. Тя става образец за нов тип междудържавно сътрудничество.

20. През какви етапи преминава развитието на “свободите” в ЕС?

Развитието на “свободите” в ЕО – ЕС преминава редица етапи, съответстващи в определена степен на развитието на самата интеграционна групировка.

Първи етап (1958 – 1968г) – формиране на митнически съюз и либерализация, главно като свободно предвижване на стоки в неговите рамки.

Втори етап (1969 – 1992г) – централно негово събитие става Единният европейски акт, признал наличието в ЕО на общ пазар и поставил задачата за преход към единен вътрешен пазар, а също и създаване в рамките на Общността на единно правно пространство и единна икономическа сфера за стопанска дейност на юридическите и физическите лица. Едновременно с това се създава и правната база за разпространение на интеграцията и в нови сфери – науката, техниката, валутните отношения, опазването на околната среда, външната политика. Към края на този период единният вътрешен пазар на ЕС е вече създаден.

На третия етап (1992 – 2000г) в съответствие с решенията на Маастрихтския договор за трансформиране на ЕО в ЕС се поставя задачата за създаване на ЕИВС с единна европейска валута – евро, която да превърне Общността в реален единен пазар, тъй като се премахват вътрешните различия в организацията на кредита, разплащанията, курсовите политики, а значи и в цените, данъците и политиката на валутните пазари. Именно през този период се изгражда окончателно базата в ЕС на единния пазар на стоки и производствени фактори

21. Кои въпроси се очертават като изключително важни при разработката и реализацията на механизмите на “свободите”?

Голямо значение при разработката и реализацията на механизмите на “свободите” придобива решаването на процедурните въпроси, например, **ограничаване на практиката на консенсуса, отмяната на правото на вето, разширяване компетенциите на Европарламента в рамките на ратифицирането на тези договори и споразумения, които изискват парламентарно утвърждаване.** Голямо внимание се отделя на разработването на сложните процедури по взаимното признаване и уточняване на хилядите технически стандарти, съгласуване на законодателството, общите подходи по защита на потребителите, създаване на еднакви инвестиционни условия, в областта на данъчната политика, свободното движение на работната сила, заплащането на труда, условията на наемане на работа и т.н.

22. В какво се заключава принципът за свободата на движението на стоките в рамките на ЕО?

Принципът за свободата на движението на стоките в рамките на ЕО, в най-общ вид, е формулиран още в Римския договор. В съответствие с него в **рамките на Общността се създава общ пазар на стоки. За тази цел се предвижда изработването на единна външнотърговска политика, предвиждаща постепенно и последователно отстраняване на всички ограничения в търговията със стоки между страните от ЕО и създаване отначало на митнически съюз, след това на общ и, накрая, на единен пазар на стоки на територията на цялата интеграционна групировка.**

Римският договор провъзгласява прогресивна, **бавна либерализация с уговорката stand still (т.е. забрана за всякакво връщане назад) и постепенно разширяване на износа.**

23. Какво не се премахва с премахването на митата между страните-членки?

Премахването на митата **не е означавало премахване на митническия контрол. Той се запазвал** по силата на статистически, фискални, регламентни (промишлени стандарти, опазване на здравето и обществената безопасност, борба с контрабандата и фалшификатите и т.н.) или финансови (валутен контрол) причини.

24. Коя е водещата външноикономическа причина за създаването на единен пазар на стоките в ЕО?

Създаването на единен пазар на стоките в ЕО е насочено и към преодоляване на забелязаното през 70-80-те години техническо изоставане на Общността от САЩ и Япония.

Единно икономическо пространство - територии, в рамките на които се създава единен пазар на стоки, капитали, работна сила и либерализиран пазар на услугите;

Особено значение за формирането на единен пазар на капитали придобива либерализацията на пазара на финансови услуги.

25. Какво включва свободното движение на капитала?

- **Преди всичко, това означава свободно инвестиране на капитали от една страна-член на Съюза в друга, без каквито и да е ограничения.**
- **Втора съставна част на този принцип е свободата на кредитиране и на парични преводи.**
- **Третата част включва създаване на единен пазар на капитали, което предполага единна валутна система с единна парична единица.**

26. Основно в кои сфери се проявява либерализацията на услугите?

Либерализацията на движението на капиталите се осъществява паралелно и с либерализацията в сферата на услугите, **преди всичко на финансовите, и хармонизация и унификация на данъците.**

Зад създаването на единен пазар на услугите е стояла за **решаване задачата да се осигури признаването на националните правила, регламентиращи дейността в конкретните сфери на пазара на услуги и преди всичко банковите, застрахователните, транспортните.** Този процес също се отличава със своята сложност и деликатност. Защото този сектор е със значителна тежест в осигуряването на заетостта и формирането на добавената стойност в европейската икономика.

В началото на 90 -те години сферата на услугите съставлява 58% от БВП и заетостта в ЕС. Но тя е била и най-малко либерализираната сфера на европейския общ пазар, което блокирало конкуренцията между производители и потребители. В резултат на това делът на услугите бил почти два пъти по-малък от дела на стоките в стокооборота (съответно 33% и 58%).

27. С какво се свързва принципът за свободата на движението на лицата?

Свободата на движението на лицата е принцип, осигуряващ свободното движение на труда като производствен фактор. Римският договор, провъзгласявайки свободата на движение на лицата, акцентира вниманието върху нейните социални аспекти. В частност, в него се предвижда хармонизация на условията за живот и труд, подобряване на заетостта, повишаване на жизненото равнище.

Принципът за свободата на движението на лицата се развива и намира приложение в по-голяма степен, в сравнение с останалите принципи. Той се отнася до движението, местопребиваването, образованието, медицинското обслужване и предоставянето на други услуги.

28. Кой договор изиграва особена роля за развитието на принципа на свободата на движението на хората и създаването на единен пазар на труда?

Особена роля за развитието на принципа на свободата на движението на хората и създаването на единен пазар на труда изиграва Амстердамският договор от 1997г.

Той внася корективи в Римския договор, допълвайки, че ЕС е решен да способства за свободата на движението на хората, гарантирайки при това безопасността и защитата на своите народи чрез създаване на пространство на свобода, безопасност и законност. Римският договор въвежда понятието “гражданин на Съюза” и посочва, че то допълва, а не заменя националното гражданство. Свободата на движението на лицата се осигурява в тясна връзка с мерките за контрол на външните граници, предоставянето на убежище, имиграцията и борбата с престъпността.

29. В какво главно се заключава доминиращата роля на предприемаческия капитал?

Европейският единен пазар се изгражда като икономическо пространство, образувано от взаимосвързани национални стопанства на държавите-членки. То се осигурява от международното движение на всички производствени фактори, като доминиращата роля се пада на предприемаческия капитал. **Той се разглежда главно като интернационализирана акционерна собственост.**

30. В какво се изразява една от особеностите на “новата икономика” на ЕС?

Една от особеностите на “новата икономика” на ЕС е в това, че **стратегическата инициатива все повече преминава от банките, губещи своите конкурентни предимства с възникването на развития електронен пазар на капитали, към застрахователните и инвестиционните фондове.** Това най-добре се наблюдава в Германия. Например, най-голямата застрахователна компания Allianz забележимо измества Deutsche Bank, противопоставяйки на неговите традиционни връзки с правителството агресивна транснационална политика и нов за Германия мениджмънт по англо-американски образец.

31. Върху какво се основават правилата за конкуренцията?

Правилата за конкуренцията се основават **на положението, че е необходимо да се забрани и/ или регулира и контролира дейността на монополите, картелите и други пазарни структури, концентриращи икономическата власт и ощетяващи интересите на потребителите. Индивидуалната икономическа свобода трябва да се реализира чрез механизмите на пазарната конкуренция.**

32. Кой носи отговорността за провеждането на надеждна политика в областта на конкуренцията в ЕС?

Отговорността за провеждането на надеждна политика в областта на конкуренцията в Общността носи **Комисията на ЕС.**

Тя има право да изисква необходимата информация от всички предприятия, техни асоциации и държави-членки. В случаи, когато не се предоставя информация, Комисията може да налага глоби в размер до 1000 евро за всеки просрочен ден. Инспекторите имат право да проверяват финансовите и отчетните документи, деловите отчети, да снимат копия от документите, да задават въпроси и да изискват отговори и т.н., но без прилагане на сила, а със съгласието на инспектираната страна. Ако Комисията открие нарушения на правилата за конкуренция,

виновната страна може да бъде глобена в размер до 10% от brutния годишен продукт. Виновната страна може да подаде апелация в съда на първа инстанция, а след това и в Европейския съд.

33. Каква е същността на тарифната политика?

Протекционизъм - държавна политика за защита на вътрешния пазар от чуждестранна конкуренция. Провежда се основно **чрез тарифни и нетарифни инструменти на търговската политика.**

34. Каква е същността на нетарифната политика?

Нетарифни ограничения - регулиране на външната търговия с помощта на количествени квоти, лицензи, “доброволни” ограничения, скрити държавни покупки, изискване за наличие на местни компоненти, технически бариери, данъци и такси или финансови субсидии, кредитиране, дъмпингови инструменти.

В неокласическия си модел съвършената конкуренция може да бъде нарушена по силата на провежданата от **държавата политика на протекционизъм и субсидиране**, макар различията между тези видове държавна политика да са достатъчно условни.

От една страна, тарифната и нетарифната защита позволяват на отечествените производители да установяват на местния пазар по-високи цени, отколкото в случай на свободен приток на внос. Такава защита означава скрита субсидия, плащана от потребителите непосредствено на производителите.

От друга страна, при пряко субсидиране от страна на държавата паричните средства постъпват от данъците в бюджета и едва след това към производителите. Най-общо и двата вида подкрепа на отечествения бизнес преследват една цел, но се различават само по степента на прозрачност и начина на предаване на средствата в отделните отрасли или фирми.

35. В какво се заключава проблемът за държавната помощ?

Проблемът за държавната помощ се регулира чрез забрана на всякаква държавна помощ, която реално или потенциално нарушава конкуренцията между страните от ЕС. Това не се отнася до помощта за фирми, чиито стоки и услуги участват само на местния, националния оборот и не навлизат на пазарите на другите страни от ЕС. Забраните не засягат помощите за фирми, изнасящи своя продукция в страни извън ЕС.

В Римския договор няма ясно определение на понятието “държавна помощ”. Затова Комисията и Европейският съд го тълкуват достатъчно широко. Под помощ се разбира всяка изгода или привилегия, предоставена от държавата под формата на субсидия, специални гаранции, доставка на стоки и услуги при преференциални условия, привилегирани кредитни условия. Помощта предполага условия, които биха били недостъпни за фирмата в нормални пазарни обстоятелства.

Държавната помощ се смята за допустима, ако се провежда в рамките на промишлената или регионалната политика, а също и за подкрепа на научно-изследователска дейност.

Държавната помощ се смята за възможна и ако:

- носи временен характер;
- лесно се обосновава и има ясни мащаби;

- прилага се целенасочено и след това фирмата или отрасъла могат да функционират самостоятелно;
- предоставя се по социални мотиви;
- предоставя се в случай на стихийни бедствия;
- съдейства за развитието на регионите;
- спомага за опазване на околната среда;
- съдейства на националната култура;
- подкрепя малкия и средния бизнес;
- спомага за икономии на енергоресурси и др.

36. Защо селското стопанство е признато за стратегически отрасъл?

Аграрната политика и проблемите за нейната унификация заемат централно място в концепциите за развитието на ЕС. Причините за това не са еднозначни:

Първо, **селското стопанство е признато за стратегически отрасъл на икономиката. Всички страни от ЕС традиционно отделят голямо внимание на самоосигуряването с продоволствени продукти като застраховка в случай на война, икономически блокади, икономически кризи, природни катаклизми.**

Второ, търсенето на селскостопанска продукция се отличава с **ниска еластичност както по отношение на цените, така и на доходите.** Поради това икономическата интеграция в продоволствената сфера носи изгоди за фермерите на страните-износители и загуби за фермерите на страните-вносители.

Трето, селското стопанство зависи от природните условия, лимитиращи обема на производството и създаващи неравностойни условия за фермерите от различните природни зони и местности. Освен това, капиталът, инвестиран в земята, не е така лесно да бъде преориентиран за производството на друга продукция. Засятото поле с пшеница не може да бъде пренасочено да ражда ръж или картофи, както това е възможно с промяна на програмата в компютъра за една автоматизирана линия в промишлеността.

Четвърто, селското стопанство оказва непосредствено влияние на обитаваната среда от човека, на екосистемата като цяло и не рядко изменяйки я или даже влошавайки я.

Пето, селското стопанство не е просто крупен доставчик на продукция, но и не по-малко важен потребител на стоки и услуги, а също и на икономически ресурси. По такъв начин то влияе на структурата и динамиката на промишленото производство. От друга страна, цените на селскостопанската продукция силно влияят върху стойността на работната сила, което има стопанско значение.

Шесто, поради факта, че селскостопанските продукти се произвеждат в света при най-различни природно-климатични условия, цените на много от тях са силно диференцирани и неустойчиви.

37. Кои са основните параметри на съвместната аграрна политика?

Основните параметри на съвместната аграрна политика (САП) по силата на Римския договор се състоят от следното:

- **повишаване на продуктивността на селското стопанство чрез оптимално използване на производствените фактори, на първо място труда, и внедряване постиженията на техническия прогрес;**
- **осигуряване на нормален жизнен стандарт на селскостопанските работници;**

- **стабилизиране на пазарите на селскостопанска продукция;**
- **установяване на разумни цени.**

38. Какви основни методи за регулиране на аграрната политика е разрешено да се използват в ЕС?

За постигане на целите на аграрната политика е разрешено да се използват следните методи за регулиране:

- **ценови;**
- **държавни помощи и финансиране;**
- **запаси;**
- **външна търговия.**

В зависимост от вида на селскостопанската продукция може да бъде избрана една от следните три форми на САП:

- а) установяване на общи правила за конкуренция;
- б) задължителна координация в действията на различните национални пазарни организации;
- в) създаване на Европейска пазарна организация.

39. Кои са основните измерения на съвместната аграрна политика и каква е тяхната същност?

Съвместната аграрна политика като най-важно направление за унификация на икономическата политика има както **вътрешно**, така и **външно измерение**.

- **Първото (вътрешно) е свързано с осигуряването на определено ценово равнище на вътрешния пазар на ЕС чрез изкупуване на излишъците от продукцията на фермерите.**
- **Второто (външно) се отнася до установяването на минимално допустими цени, по които могат да се продават вносните селскостопански продукти.**

40. Кои са основните пет цели на регионалната политика на ЕС?

В рамките на реализацията на Единния европейски акт се определят пет цели на регионалната политика, средствата за тяхната реализация и ролята на всеки от структурните фондове. **Тези пет цели се отнасят до:**

- **структурното развитие на изостаналите райони;**
- **конверсията на производството в районите с промишлен застой;**
- **борбата с хроническата безработица;**
- **борбата с безработицата сред младежта;**
- **преструктурирането на аграрния сектор.**

Определянето на посочените приоритети позволява да се концентрират и по-ефективно да се използват ресурсите.

41. Кой е най-важният етап в развитието на транспортната политика на ЕС?

Най-важният етап в развитието на транспортната политика на ЕС е свързан с **приемането на Единния европейски акт**. Той придава необходимото ускорение по изграждането на пазара на транспортните услуги, за намаляване на бюрократичните ограничения, повишава конкурентостта на този пазар.

42. Кои са първостепенните задачи на транспортната политика на ЕС?

Транспортът в ЕС винаги е бил силно регулиран и ограничаван с мерки на националния контрол и лицензиране. За разлика от политиката в другите отрасли, транспортната политика в ЕС е в процес на изграждане.

Към първостепенните задачи в тази сфера се отнасят:

- **първо, развитие на трансевропейски мрежи;**
- **второ, защита на околната среда; трето, безопасността.**

43. На какво се базира устойчивото следвоенно състояние на пазарните икономики на Западна Европа, Северна Америка и Япония?

Следвоенното състояние на пазарните икономики на Западна Европа, Северна Америка и Япония се базира на Бретън-Уудската система, осигуряваща международна рамка за валутна стабилност, при която златото и американският долар бяха доминиращите парични стандарти. Затова авторите на Римския договор примат, че стабилните валути ще останат като еталон, а европейската конструкция може да бъде стабилно базирана на постигането на митнически съюз и общ пазар, позволяващ свободно движение на стоки, услуги, хора и капитали.

44. Кои предпоставки се разглеждат като основни за създаването на пълноценен икономически съюз?

Създаването на пълноценен икономически съюз логически предполага преход и към валутен съюз, а единният пазар на стоки и ресурси предполага единна валута и единна кредитно-парична и валутна политика.

Това, на пръв поглед, очевидно положение далече не веднага среща разбирането в страните от ЕС. Римските договори предполагали, че изграждането на Общ пазар може да става достатъчно обособено от валутната интеграция и да съдържа само пожелания за координация на валутната политика и за сътрудничеството между централните банки и финансовите ведомства на страните-членки. Подобни идеи, за това време, са своеобразен пробив в националната икономическа и валутна обособеност на Европа, пробив в образа на политическото и икономическото мислене и поведение.

Заедно с това, осъзнаването на необходимостта от унификация на валутната политика (в степен до въвеждане на единна валута в по-далечна перспектива) все още не означава нейното непосредствено осъществяване. **За това са необходими важни предпоставки свързани с координацията и унификацията на митническата, фискалната, бюджетната, социалната, аграрната и промишлената политика. С други думи, валутната интеграция предполага достатъчно високо ниво на зрялост на икономическия съюз.**

45. В какво се изразява същността на “плана Вернер”?

Това е програма за изграждането на икономически и валутен съюз в три етапа, но разчетена за по-далечна перспектива.

Първият етап (1971 – 1973г) предполагал: осигуряване на ефективна координация на икономическата, бюджетната, кредитната и валутната политика; унификация на преките и косвените данъци; постепенно отстраняване на препятствията по пътя на движението на капиталите, стесняване на диапазона на колебание на курсовете на националните валути; създаване на механизъм за средносрочна валутна подкрепа на страните с цел регулиране на платежния баланс.

Вторият етап (1974 – 1979г) е насочен към създаване на наднационални икономически, валутни и финансови органи на Общността, на които биха били делегирани значителни суверенни права от държавите-членки.

Третият етап бил планиран за първата половина на 80-те години. Негова основна задача била да фиксира твърдо един към друг паритетите на валутите на Общността и по този начин да подготви условията за бъдещ преход към единна валута (ако това бъде признато за целесъобразно).

46. В какво се заключават разногласия между страните-членки на Общността по “планът Вернер”?

“Планът Вернер” предизвиква остри разногласия между страните-членки на Общността. **Страните се страхуваха, повече от всичко, от предаването на суверенни пълномощия на наднационалните органи и загуба на независимост по въпросите на паричното обръщение, кредитната и валутната политика.** Франция предлага да се ускори прехода към валутен съюз, което би и помогнало да урегулира своя търговски и платежен баланс и да не се бърза със създаването на икономически съюз. Позицията на ФРГ е диаметрално противоположна, поради опасенията, че основната част от бремето за валутната подкрепа на страните-членки ще се падне именно на нея.

В резултат на всичко това през февруари 1971г в рамките на Съвета на министрите на Общността е изразена само политическа воля за създаването на икономически и валутен съюз, изброени са основните принципи на този съюз, съдържащи се в “плана Вернер”.

47. Кои са ключовите моменти на Европейската валутна система?

В 1979 г, по съвместна инициатива на ФРГ и Франция, се учредява Европейска валутна система (ЕВС). **Ключови моменти на тази система стават механизмите за регулиране на валутните курсове, валутните интервенции и кредитните механизми.**

Смисълът на механизма на валутните курсове се състоял във въвеждането на фиксирани, но изменяеми валутни курсове. Той принципно се разминава с одобрената през 1976г на Ямайската конференция система на регулираните плаващи валутни курсове, която идва на смяна на фиксираната система на курсовете от Бретън-Уудс.

Паритетите на валутите на страните -участнички в механизма на валутните курсове се фиксират на базата на специална разчетна единица – ЕКЮ (европейска валутна единица). Стойността на ЕКЮ се определя от валутна кошница на участващите в механизма на валутните курсове, при което относителният дял на валутите се определял според икономическия потенциал на конкретната страна. Поради особеното място на западногерманската икономика, нейната марка става основа на ЕВС и съответно ЕКЮ.

48. В какво се заключава същността и кои са основните етапи за реализиране на “плана Делор”?

През юни 1988г на срещата на Европейския съвет в Хановер е основан Комитетът за изследване на икономическия и паричен съюз от висококвалифицирани експерти под председателството на Жак Делор (тогавашен председател на Европейската комисия) за разработване на пътища и методи за постигането на тази цел. **През април 1989г комитетът представя документ, в който детайлно са описани всички условия, необходими за създаването на икономически и валутен съюз, и тристепенен план за реализиране на поставената цел. Този план се одобрява от Европейския съвет през юни 1989г в Мадрид и става основа за последвалите действия.**

“Планът Делор” предполага създаването на Европейски валутен съюз в три етапа:

Първият етап (1990 – 1993г) започва в строго съответствие с плана на 1 юли 1990г. От тази дата се въвежда пълна либерализация на движението на капиталите и валутните операции между страните-членки. Практически се премахват всички ограничения в тези области. По-последователно започва да се осъществява координацията на националните политики и взаимодействието на централните банки в рамките на създадения Комитет за управление на централните банки. Европейският валутен съюз юридически е осигурен с подписването на Маастрихтския договор (декември 1991 – февруари 1992г).

Особеното за този етап е, че движещи сили стават не само политическите кръгове, но и частния сектор, който започва да оценява Европейския валутен съюз като жизнено важен инструмент за повишаване на производителността на производството и конкурентоспособността на стоките на световните пазари.

Но независимо от, на пръв поглед, всеобщата заинтересованост от ускоряването на валутната интеграция, реализацията на **първия етап не протича така бързо и успешно, както бил планиран**. Сериозно влияние оказва политическото обединение на Германия, което довежда до определено напрежение в страната и до въвеждането на твърда парична политика. Партньорите на Германия по Европейски валутен съюз не успяват подобно на Бундесбанката да въведат твърда валутна политика и са принудени да преразгледат паритетите на своите валути. Това поставя в кризисна ситуация Европейския валутен съюз.

Вторият етап (1994 – 1996г) е знаменателен със създаването на **Европейския валутен институт като предшественик на Европейската централна банка**. Той заменя съществуващия Комитет за управление на централните банки на ЕС и поема функциите на Европейския фонд за валутно сътрудничество, който дотогава координира въпросите на кредитирането в рамките на Европейския валутен съюз. **Задачата на Европейския валутен институт е била в това, да съдейства за формиране на условия за преход към третия етап по създаването на валутен съюз и да съдейства за сближаване на основните макроикономически показатели на страните-членки.**

Третият етап стартира от 1 януари 1999г. Той слага началото на валутния съюз и използването на еврото в безналичните разплащания. Крайната фаза е от 1 януари до 1 юли 2002г, когато се извършва подмяната на националните парични единици в евро и в наличните разплащания, с което приключва преходът към еврото. Отговорността за паричната и валутната политика се делегира на Европейската централна банка. Европейската система от централни банки започва да осъществява всички операции в евро и конвертира в евро всички разплащания. От 1 януари еврото се появява и в наличния оборот. До 1 юли 2002г, успоредно с еврото, в обръщение функционират и старите национални парични единици. По този начин завършва един безпрецедентен експеримент за обединяване на паричните системи на независими държави . Това явление поражда изключителни последици както за участващите в него страни, така и за много други, а също и за целия свят.

49. Какви са основните изисквания, за да бъде допусната дадена страна в Европейския валутен съюз?

За да бъде допусната дадена страна в Европейския валутен съюз, към края на 1997г нейната икономика трябва да отговаря на следните изисквания:

- **ценова стабилност, т.е. индексът на цените на дребно не трябва да превишава средния показател, пресметнат за трите страни с най-ниско ниво на инфлация с повече от 1,5 процентни пункта;**

- **кредитна стабилност, т.е. средната номинална дългосрочна величина на лихвения процент не трябва да надвишава показателите на трите страни с най-ниско ниво на инфлация с повече от 2 процентни пункта;**
- **валутна стабилност, т.е. участие в Европейската валутна система и непроменян валутен курс в продължение на не по-малко от две години;**
- **бюджетна стабилност, т.е. бюджетният дефицит да не надвишава 3% от БВП, а държавният дълг – 60% от БВП. Изключения се предвиждат само за временни прекомерни дефицити и за случаи на намаляване на прекомерните дефицити и размерите на дълга с “удовлетворителни” темпове;**
- **стабилен платежен баланс.**

Установените критерии се оценяват като достатъчно строги. През 1992г само Франция и Люксембург отговарят на всичките пет критерия. Дания отговаряла на четири, Германия, Холандия, Ирландия и Белгия – на три, Великобритания – на два, а Испания – само на един.

Различните нива на готовност на страните за валутна интеграция и посочените вече проблеми в самата Европейска валутна система стават причина за обсъждане на въпроса за движението към валутен съюз в два ешелона, движещи се с различна скорост. Поставя се и въпросът за по-реалистични срокове за завършване на втория етап – не към 1997г, а към 1999г. Европейският съвет взема решение за преход към третия етап от 1 януари 1999г за завършване на изграждането на валутния съюз и въвеждане на единна парична единица – евро. Решението се разпространява върху тези страни, които към този срок ще са готови за включване във валутния съюз.

50. В какво се изразяват преимуществата от прехода към единен валутен съюз и въвеждането на еврото?

Преходът към валутен съюз и въвеждането на еврото открива големи възможности за инвеститорите, производителите и потребителите. **Тези преимущества могат да се класифицират като преимущества за цялата икономика на Евросъюза, за бизнеса, за инвеститорите и финансовите пазари, влиянието върху банковия сектор и преимущества за потребителите.**

Преимствата за икономиката на Европейския съюз, като цяло, се свеждат до преодоляването на разпокъсаността на пазарите вътре, което довежда до синергичен ефект, т.е. потенциалът на единния пазар ще бъде по-голям от сумарните потенциали на отделните раздробени пазари. Очаква се съществен положителен ефект и от мащабите на пазара, което непосредствено да се отрази върху размера на средните производствени разходи, предизвиквайки дългосрочното им намаляване. Всичко това предполага създаване на благоприятни условия за развитие на конкуренцията и засилване на специализацията. От това следва да се очаква повишаване на темповете на икономическия ръст.

Преимствата за бизнеса се отнасят, преди всичко, до отстраняването на транзакционните разходи, свързани както с конвертирането на валутата от една в друга, така и с бюрократичните процедури при прекосяване на националните граници. С прехода към единна валута изчезват и валутните рискове при вътрешно европейските операции. Появява се възможност и за намаляване на административните разходи. Нарастват и възможностите за увеличаване на обема на износа на стоки и преки чуждестранни инвестиции.

Преимствата за инвеститорите и финансовия пазар са в това, че се формира втори по мащаби финансов пазар в света, който предлага по-големи възможности за вложения и инвестиране, отколкото раздробените преди валутни пазари. В последните години се забелязва бурно развитие на финансовия пазар

във Франкфурт на Майн. Изказват се предположения, че той може да измести на втори план Лондонския финансов пазар. Очаква се инвеститорите в целия свят да повишат дела на еврото в своите портфейли от ценни книжа, което ще им позволи да диверсифицират и оптимизират своите инвестиционни портфейли, да намалят обвързването си с щатския долар и да повишат ефективността в управлението на валутните рискове. Влиянието върху банковия сектор, освен посочените плюсове от въвеждането на еврото, се свързва и с концентрацията на европейския банков капитал и международналните сливания и поглъщания. В резултат на това се засилва тенденцията за образуване на крупни универсални банки, способни да противодействат на американските банки.

Преимствата за потребителите са преди всичко в намаляването на диференциацията между страните в цените на потребителските стоки и услуги. Разширява се асортиментът на стоките и възможностите за избор, а поради конкуренцията между производителите ще се подобри и качеството. Съществени икономии за потребителите се реализират благодарение на отстраняването на разходите по валутната конверсия.

51. В какво се заключават Маастрихтските критерии за сближаване?

Критериите за сближаването се определят от Маастрихтския договор, които Европейският съвет определя като основа за формиране на националните икономически политики и средносрочни програми за конвергенция.

Маастрихтските критерии за сближаване са създадени с цел да гарантират готовността на икономиките на държавите-членки за приемането на единната валута. Те осигуряват обща база за стабилност, разумност и устойчивост на публичните финанси на страните кандидатки за еврозоната и отразяват сближаването на икономическата политика и устойчивостта на икономически шокове. Критерият за обменния курс се създава, за да покаже, че съответната държава-членка може да управлява икономиката си, без да прибягва до валутно обезценяване.

Какво се измерва	Как се измерва	Критерии за сближаване
Ценова стабилност	Хармонизирано ниво на потребителските цени и на инфлацията	Не повече от 1,5 процентни пункта над средния размер на инфлацията в трите държави-членки с най-дори показатели
Стабилност на публичните финанси	Бюджетен дефицит като процент от БВП	Референтна стойност не повече от 3%
Устойчивост на публичните финанси	Държавен дълг като процент от БВП	Референтна стойност не повече от 60%
Устойчивост на сближаването	Лихвен процент по дългосрочните кредити	Не повече от 2 процентни пункта над лихвения процент в трите държави-членки с най-дори показатели за ценова стабилност
Стабилност на обменния курс	Отклонение от централния курс	Участие в механизма на обменния курс (МОК) най-малко две години без сериозно напрежение

52. Кой принцип лежи в основата на политическата интеграция в следвоенния период и каква е неговата същност?

Политическата интеграция в следвоенния период се основава на принципа на атлантическата солидарност.

53. Какви цели преследва учредяването на Съвета на Европа?

Съвет на Европа - учреден през 1949г да стимулира политическото сътрудничество, без да се посяга на суверенитета на страните-участнички. Той не си поставя за цел създаване на федерация или съюз и не посяга на суверенитета на страните-участнички.

Това е организация за междудържавно взаимодействие по най-широк кръг от въпроси – политически, икономически, културни, социални, правни. Едно от най-значимите постижения на Съвета на Европа става сключването на Европейската конвенция по защита правата на човека и фундаменталните свободи в 1950г. Като цяло Съветът на Европа става преимуществено дискуссионен клуб на привържениците на европейския федерализъм.

54. В какво се заключават различията между Франция и ФРГ по отношение развитието на интеграционния процес?

Реалната и здравата основа за постепенно формиране на условията за политическия съюз се изгражда върху икономическата интеграция. Обаче, този процес е постепенен, продължителен и достатъчно противоречив. **Най-остри са противоречията между ФРГ и Франция.**

ФРГ се стреми към по-тесен политически съюз, предоставяне на централните органи на ЕИО наднационални пълномощия и приемането на решенията да става с мнозинство на гласовете.

Франция предлага да се поставя ударението върху икономическите аспекти на интеграцията и отстоява принципа за консенсус при вземането на най-важните решения.

Ако ФРГ се придържа към федералния принцип за изграждането на Европа, то Франция се ориентира към създаването на конфедерация.

Борбата между тези два подхода е характерна за цялата история на ЕС и продължава до наши дни. Тази борба има два аспекта – функционален и институционален.

55. Каква е същността на двата подхода за развитието на интеграционния процес?

Функционалният аспект е свързан с разделянето на сферите на вътрешната и външната политика между компетенциите на националните и наднационалните органи на властта. От това как ще бъдат разделени пълномощията ще зависи съдбата на националните суверенитети и политическата конфигурация на Европа.

Институционалният аспект включва, от една страна, въпроса за членския състав на ЕС и, от друга страна, за структурата на наднационалните органи на властта и механизма за приемането на решения.

56. Какви права дава единното общоевропейско гражданство?

Всички граждани на страните-участнички автоматически придобиват гражданство на Евросъюза със следните права:

- **свободно предвижване по цялата територия на Европейския съюз и свобода при избора на местожителство;**
- **участие в изборите в качеството на избиратели и поставяне на своята кандидатура на общинските и общеевропейските избори в страната по местоживеене.**
- **право на неговите граждани да се ползват от защитата на дипломатическите представителства и консулските мисии на всяка страна от ЕС, извън пределите на Европейския съюз.**

57. Кои са основните компоненти на Договора Европейския съюз?

Съгласно Договора политическият съюз е длъжен да включва следните компоненти:

- **единна политика в областта на чуждестранните дела и безопасността;**
- **засилване ролята на Европарламента;**
- **разширяване пълномощията на Съюза;**
- **единна политика в областта на вътрешните дела и правосъдието.**

58. Как се структурира Комисията на ЕС?

Европейска комисия - изпълнителен орган на ЕС, чиито членове се назначават от националните правителства, но в своята дейност са напълно независими от тях.

Комисията на Европейските общности (от 1993г Европейска комисия) – е изпълнителният орган на ЕС. Нейните членове се назначават от националните правителства, но в своята дейност са напълно независими от тях. **Всяка от страните-членки изпраща в Комисията по един представител, а Франция, Германия, Италия и Великобритания – по двама. Представителите се назначават за четиригодишен период, но след това техните пълномощия могат да бъдат възобновени.** Всеки член от Комисията отговаря за определена дейност (както обикновения министър в националното правителство) и възглавява съответно подразделение, така наричания Генерален департамент. Основни работни езици в Комисията са английски, френски и немски. Обаче, всички издавани официални документи от Комисията задължително се превеждат на всички езици на страните-членки. На всички езици се превеждат и съвещанията на членовете на националните правителства. Персоналът на всички институции на ЕС образува корпуса на европейските чиновници, независим от националните правителства.

59. Какви са правомощията на постановленията на Съвета на министрите?

Съвет на министрите – **орган на ЕС за приемане на решения.** В неговите рамки членовете на националните правителства провеждат преговори, обсъждат законодателните актове на ЕС и ги приемат или отхвърлят чрез гласуване.

60. Коя е основната задача на Европарламента?

Основна задача на Европарламента **е да контролира дейността на Комисията, да одобрява или внася поправки в бюджета на ЕС и законодателните актове.**

61. Кой орган назначава съдиите в Европейския съд?

Върху всички територии, където се прилага правото на ЕС, разположеният в Люксембург Европейски съд се явява съдебен орган от висша инстанция. Под негова юрисдикция не попадат области, които не са обхванати от Римските договори - например, наказателното законодателство.

В Европейския съд, освен съдии, са включени и генерални адвокати. **Съдиите са независими. Те се предлагат от всяка страна, но се назначават от Съвета на министрите за шестгодишен мандат, който може да бъде възобновяван.** По същия начин се назначават и генералните адвокати.

Като правило, за слушането на делата Съдът се разделя на две палати. При особено сериозните случаи се провеждат съвместни слушания. Решенията се приемат с мнозинство на гласовете.

62. Какви разногласия регулира Европейският съд?

Европейският съд регулира следните разногласия:

- **между страните от ЕС;**
- **между страните и ЕС;**
- **между институциите на ЕС;**
- **между ЕС и физически или юридически лица, включително и сътрудниците на неговите органи.**

Европейският съд дава заключения по международни споразумения и предварително слушани дела, предадени му от националните съдопроизводства. Обаче, върху последните неговата юрисдикция не се разпространява.

63. Каква е същността на задължителните положения в Римския договор?

Основите за социалното регулиране в рамките на общия пазар се залагат в **Римския договор за създаването на Европейската икономическа общност**. В него се посочва, че държавите-членки се договарят за необходимостта от подобряване на условията на живот и труд на работниците, за да направят възможно тяхното изравняване в духа на прогреса. В Договора се предвиждат **задължителни и препоръчителни положения**.

Към задължителните се отнасят: свободата на движение за работниците; свободата на предприемачеството; равното заплащане на труда на мъжете и жените; правото на социални осигуровки за работниците-мигранти.

64. Кои от положенията в Римския договор са препоръчителни?

- **предоставянето на платен отпуск;**
- **подобряването на условията на живот и труд на работниците;**
- **общи принципи за провеждане на единна политика за професионално обучение.**

65. Кои въпроси в Общността са особено сложни за решаване?

В самия Римски договор **въпросите за социалното развитие и регулиране** не са много подробно описани, тъй като през този период те се определят като второстепенни в сравнение с проблемите на икономическата интеграция. Социалната координация не протича много гладко.

Особено сложно се решават въпросите за разграничаването на националните и наднационалните правомощия. Към началото на 70-те години става ясно, че икономическите механизми на общия пазар не водят автоматично до социален прогрес и пълна заетост. Нещо повече, икономическите механизми без опората на единното социално стопанство започват да буксуват. Ето защо през този период се поставя началото на качествено нов етап в социалната политика на Общността, а Римският договор по-нататък нееднократно се допълва с различни наднационални директиви, постановления от съвещания на правителствените ръководители и други документи. В началото на 80 -те години, поради общото влошаване на икономическата конюнктура и увеличаването на различията между страните след второто разширение на Общността, социалната политика се развива слабо и неефективно.

66. Какви са предимствата на принципа на квалифицираното мнозинство при гласуването?

При решаването на законодателните въпроси, свързани със здравните проблеми и безопасността, се предвижда прилагането на принципа на квалифицираното мнозинство при гласуването, **с цел да се предотврати възможността за блокиране на решенията от отделни държави.** По други въпроси се запазва възможността за вето от отделни страни, например, по свободата за движението на хората и правата на работниците.

Благодарение на прилагането на принципа на квалифицираното мнозинство, Комисията успява да преодолява опозицията на Великобритания по някои от решенията за реализирането на Програмата за социални действия от Социалната харта.

67. Кои основни фактори влияят върху конкурентната способност на регионите?

При разглеждането на последствията от обединяването на пазара е необходимо да се отчита и регионалният аспект. Предвижданото ускоряване на икономическия ръст не се очаква да бъде в еднаква степен за всички региони. **Върху конкурентната способност на регионите ще влияят няколко фактора:**

- **Първо, квалификационната структура на работната сила.** Не се изключва възможността за нейното влошаване в резултат на емиграцията.
- **Второ, недостатъчно развитата инфраструктура.** В редица региони нейното развитие е от порядъка на 40-60% от средното за ЕС.
- **Трето, разходите по заплащането на труда.** Разликата в производителността на труда по региони често е по-голяма от разликата в работната заплата. Очаква се изравняването на работните заплати в условията на интеграцията да подкопае конкурентните позиции на някои региони.

68. В какво се заключава същността на някои особени социални проблеми?

С приключването на изграждането на единния пазар могат да се появят и някои особени социални проблеми – такива като **социалният дъмпинг и “черният” (неофициалният) пазар на труда.**

- **Социален дъмпинг** - възможност страните с добри социални условия да загубят от заетостта, тъй като работодателите ще пренесат производството си там, където разходите са по-ниски.
- **Черен пазар на труда** – пазар на труда, свързан с работа извън официално действащата система за данъчно и социално осигуряване.

69. Кои са основните задачи в политиката на ЕС в социалната сфера?

В социалната сфера политиката на ЕС е призвана да изпълнява **три важни задачи:**

- **първо, хармонизиране на националните политики;**
- **второ, поощряване на конвергенцията и сътрудничеството между страните;**
- **трето, разпространение на позитивния опит в рамките на Съюза.**

70. Какви основни права дава въвеждането на статута гражданин на ЕС?

Въвеждането на единното гражданство за Европейския съюз, само по себе си, е безпрецедентно решение, което ще има далече отиващи последици. **Това гражданство дава права на всеки не само за свобода на движение и местожителство, но и право за гласуване при избори и право да бъде избран в общинските органи по местоживееене.** На територията на трети страни гражданите на ЕС се намират под дипломатическата и консулската защита на всички представени там страни-членки. **В същото време европейското гражданство не изключва националното гражданство, а действа наравно с него.**

71. Кои са основните принципи, застъпени в Социалната харта?

Важна крачка по пътя на социалната интеграция в ЕС става приемането на Социалната харта за основните социални права през февруари 1989г. Социална харта - определя първостепенните права, свързани със социалните параметри на единния пазар, и за предварително гарантиране на справедливи условия, призвани да осигурят социална подкрепа на политическия курс да завърши създаването на единен пазар.

Социалната харта включва следните принципи:

- **подобряване на условията за живот и труд;**
- **право на свободно движение в рамките на ЕС за всеки жител;**
- **всяка заетост да бъде справедливо възнаградена;**
- **право на социална защита в съответствие с нормите на всяка страна;**
- **право на сдружения и трудови споразумения и стачки;**
- **право на професионална обучение в продължение на цялата трудова дейност;**
- **равни права на мъжете и жените;**
- **право на работниците на информация, консултации и участие в управлението;**
- **право на здравословен и безопасен труд;**
- **защита на децата и младежите и минимална възраст за трудоустройство 16 години;**
- **възрастните хора да получават доходи, гарантиращи им прилично и достойно жизнено равнище;**
- **интеграция на инвалидите в трудовия живот.**

Необходимо е да се отбележи, че Социалната харта няма юридически статус. Това намалява приложимостта на заявените в нея принципи.

72. Каква е същността на политическата и икономическата дейност на европейските компании и организации на национално ниво?

Политическата и икономическата дейност на много европейски компании и организации протича на три взаимно свързани и зависими нива – национално, европейско и глобално. Често е много трудно да се

прокара граница между тях. Това се обуславя от факта, че дейността на предприятията на различните пазари зависи от търговската и социално-икономическата конюнктура, като цяло, в Европа.

Националното ниво – в договорите, върху които се основава ЕС, присъстват конкретни положения за значението на националните аспекти:

- **Първо.** В Маастрихтския и Амстердамския договор е посочено (приложимо към разделянето на сферите на отговорности между общоевропейските и националните органи и организации), че **само въпросите, които изискват решение на европейско ниво, ще се поставят на това ниво за решаване, а останалите остават подвластни на правителствата на конкретните страни.**
- **Второ.** По много въпроси (например, данъците) се изисква единодушно решение на Съвета на министрите. Всяка страна, която не е съгласна с определен закон, може да изкаже своето несъгласие. Често това води до внасяне на поправки в законите.
- **Трето.** Страните имат пълното право да решават дали да се присъединят или да не се присъединят към конкретно споразумение, сключено в рамките на ЕС. Известно е, че някои страни не участват в еврозоната и Шенгенското споразумение.
- **Четвърто.** Всички общоевропейски директиви се изпълняват чрез националните законодателства. Те се ръководят от конкретните условия и традициите на всяка страна. Това е особено важно за социалната област и опазването на околната среда.
- **Пето.** Макар общоевропейските решения да имат определяща сила в областите, в които те са фиксирани от съответните договори, има области, в които общоевропейските решения въобще не се приемат или имат ограничено значение (здравеопазването, образованието, социалното осигуряване).

Независимо от мерките за защита на националния суверенитет на отделните страни, икономическата интеграция засилва присъщата на пазарната икономика тенденция към сближаване и конвергенция на отделните икономики.

73. Каква е същността на политическата и икономическата дейност на европейските компании и организации на европейско ниво?

За европейско ниво са характерни два типа мерки и решения – мащабни решения (например, въвеждането на единната валута) и всекидневни бизнес-решения в процеса на интеграцията.

В такива случаи общоевропейските решения са реакция на вече оформена потребност от координиране на действията на отделни страни по един или друг въпрос. Освен подобен род решения, съществуват и решения, приемани на базата на прогнози за развитието на бизнеса. **Общеевропейски решения се вземат, когато е необходимо да се опростят деловите операции и да се получат конкурентни предимства, т.е. там и тогава, където интеграцията преминава националните граници и се изискват решения на общоевропейско ниво.**

74. Каква е същността на политическата и икономическата дейност на европейските компании и организации на глобално ниво?

На ЕС все по -често му се налага да се занимава с проблеми, излизаци извън рамките на Общността. Основният от тях е глобализацията. В последното десетилетие на миналия век глобалните икономически процеси се превърнаха в доминиращи, измествайки националните икономики и като че ли ги разтвориха в световния стопански организъм.

Успехът на европейските компании не ще зависи само от тяхната дейност в пределите на Европа. Затова ЕС се стреми да действа от името на европейския бизнес като цяло, обсъждайки , например, договори за създаване на стратегически съюзи от името на всички европейски авиокомпани.

Глобалното ниво се проявява и в приемането на решения в областта на енергетиката. ЕС ще внесе все повече от необходимите му енергоресурси. Затова, развивайки енергийната дипломация, установявайки добри отношения със страните, богати на енергийни ресурси, помагайки на тези страни да решават и проблема си с ефективността на използването на енергията, ЕС в дадения случай действа от името на всички страни в региона.

Като цяло за ефективно участие в глобалните икономически и политически процеси е необходимо европейските страни, обединени в ЕС, да съгласуват своите позиции, действайки от името на целия Съюз, защитавайки едновременно интересите на всеки от неговите членове. Затова е важно да се разкриват и разбират причините и източниците на съществуващите разногласия между страните от ЕС.

75. Кои са характерните мерки и решения в политическата дейност на европейско ниво?

За европейско ниво са характерни два типа мерки и решения – мащабни решения (например, въвеждането на единната валута) и всекидневни бизнес-решения в процеса на интеграцията.

76. Защо глобалните икономически процеси се превърнаха в доминиращи, измествайки националните икономики?

В последното десетилетие на миналия век глобалните икономически процеси се превърнаха в доминиращи, измествайки националните икономики и като че ли ги разтвориха в световния стопански организъм.

Рамките на националните стопанства станаха тесни за бързо развиващите се производителни сили и пазарните отношения излязоха извън пределите на националните граници. Ярък пример за това са световните финансови пазари. Интензивното движение на капитала свързва националните парично-кредитни системи една с друга, превръщайки финансовия пазар в система от скачени съдове.

77. Чрез какво се изразява материалната страна на глобализацията?

Материална проява на глобализацията са световната търговия, чуждестранните инвестиции, многонационалните компании, а също така Интернет, аеродрумите, туризма, обмена на студенти и появата на глобални неправителствени организации.

78. Кой проблем и защо се явява особено противоречив в развитието на ЕС?

Един от противоречивите проблеми в развитието на ЕС винаги е бил **въпросът с разширяването на организацията.**

Критериите за присъединяването на нови държави към ЕС се изработват на срещата на държавните и правителствените глави в Копенхаген през 1993г, които стават определящи. Те изискват да се приведат в съответствие правните и нормативните системи и приемане на всички преди това приети решения, стабилен демократичен ред, спазване правата на човека, защита на малцинствата, конкурентоспособна икономика, признаване на икономическите и политическите цели на ЕС.

79. Каква е същността на новите концепции за по-нататъшното развитие на ЕС?

Съвременното състояние на европейската интеграция, предизвикано от нейното разширение и задълбочаване, наложи разработването на нови концепции за по-нататъшното развитие. Разработени са два модела – на “концентричните кръгове” и на “диференцираната интеграция”.

В основата на **първия модел** лежи **идеята за продължаване на интеграцията.** Така в ЕС се формира ядро от най-развитите страни, с “кръгове” около него, състоящи се от страни с последователно намаляваща се степен на интеграция.

Вторият модел - “диференцираната интеграция” се свежда до съзнателно регулиране на скоростта на интеграционните процеси по отделни страни. Тя също изхожда от необходимостта от създаването на ядро, но не на едно, което обхваща всички сфери на интеграция, а много – с различен състав на участниците.

80. Кой мотив е решаващ за Великобритания да не се влиза в еврозоната?

Решението да не се влиза в еврозоната е политическо, провокирано в значителна степен от общественото мнение в страната.

Великобритания, макар и да не е против европейското единство, **не приема създаването на никакви над държавни органи, засягащи националния суверенитет и е по-заинтересована в изграждането на особени отношения със страните от Британската общност на нациите и с установяването на особени отношения със САЩ.**

81. В какво се изразяват координираните външни действия на ЕС?

Координираните външни действия повишават ефективността на мерките, предприемани от отделните страни на ЕС на световната арена. Външните контакти на ЕС **се изразяват в обща търговска политика, обща външна политика и обща политика за безопасност.**

82. В какво се изразява същността на общата търговска политика?

Принципите на общата търговска политика на ЕС са определени от Римския договор и са основа за анализа на външноикономическите отношения на ЕС. В резултат на разнообразието на съвременните икономически контакти всеки член на ЕС изгражда и своя система от отношения с трети страни. Колкото повече се задълбочават интеграционните процеси, толкова по-малка става свободата за независими действия на страните

от ЕС. По въпроси, регулирани от законите на ЕС, отделните страни нямат право да вземат решения и да действат без съгласието на другите членове на Съюза.

В преамбюла на Римския договор се отбелязват **намеренията за “съдействие с помощта на общата търговска политика постепенно да се премахнат ограниченията в международната търговия”**.

83. Кой е основният инструмент на общата търговска политика?

Общата търговска политика на ЕС използва различни инструменти, но като цяло **системата е достатъчно открита и с изключение на селскостопанските стоки, предоставя на трети страни големи възможности за търговия с ЕС.**

Инструменти на общата търговска политика са **общите външни тарифи, съгласуване на квотите, доброволните ограничения на износа, антидъмпингови закони.**

Инструменти	Ниво: Национално/ЕС	Пояснение
Мита	ЕС	И в съответствие с ГАТТ, и автономни
Квоти	ЕС	След Уругвайския кръг на ГАТТ се запазват много малко, основно в селското стопанство и рибното стопанство.
Доброволни ограничения на износа.	И двете нива	Би трябвало да се отменят в рамките на СТО.
Антидъмпингови мита	ЕС	Максимално за пет години.
Ценови ограничения	ЕС	Долна допустима цена вместо антидъмпингово мито.
Експортни субсидии	ЕС	Само в селското стопанство
Вътрешни субсидии	И двете нива	В съответствие с правилата на СТО и ЕС.
Лицензи	Национално	За целия вътрешен пазар, строги правила на ЕС

84. Кои са основните форми на нетарифните бариери?

Основни форми на нетарифните бариери са квотите, доброволните ограничения на износа и техническите правила.

85. Каква е икономическата същност на антидъмпингови мита?

Стремейки се да завоюват нови пазари, в началото компаниите търгуват на загуба с цел да принудят местните производители да напуснат този сектор от пазара, след което повишават цените до нива, осигуряващи им приемлива печалба. Това е така наричаната политика на дъмпинг. Правилата на ГАТТ и СТО разрешават на страните-вносителки да прилагат протекционистка мерки срещу такава политика и да въведат **антидъмпингови мита, които да изравняват цените на компаниите на вътрешния и външния пазар.**

86. Кои принципи са в основата на външотърговските отношения на ЕС?

Външотърговските отношения на ЕС се основават на принципите на ГАТТ и СТО и режима за най-облагодетелствана нация.

Обаче отношенията на ЕС с отделни страни са различни. Системата на външотърговските отношения на ЕС е подчинена на определена йерархия.

ГААТ - Общото споразумение за тарифите и търговията (ГАТТ) (General Agreement on Tariffs and Trade - ГАТТ)

СТО - Световна търговска организация.

87. Кое лежи в основата на различията между ЕС и ЕАСТ?**ЕАСТ - Европейска асоциация за свободна търговия**

ЕАСТ е създадена в противовес на Общия пазар под егидата на Великобритания през 1961 г. Като **по-ниска степен на икономическа интеграция тя предоставя на своите членове по-голяма самостоятелност при решаването на икономическите въпроси**. На различните етапи отношенията на ЕС и ЕАСТ са различни. След влизането в ЕС на Великобритания и редица други страни, преди това членки на ЕАСТ, ролята на тази асоциация съществено намалява. На свободната търговия пречат съществуващите търговски бариери между тези организации.

От 1973г влиза в сила споразумение за свободна търговия между ЕО и само някои държави-членки на ЕАСТ (присъединяването на останалите става по-късно). В резултат на това Общността не прилага единна митническа тарифа в търговията с тези страни. По този начин, тези страни влизат в единната зона за свободна търговия с Общността, но не участват в нейните общи програми.

В качеството на основна формула на новите отношения се използва моделът на свободната икономическа зона в Европа, основа на която става ЕС. Към 1970г ЕО, в резултат на двустранни договори с мнозинството от членовете на ЕАСТ, постига установяване на отношения на свободна търговия с тях при много сходни условия. Към 1977г търговията с промишлени стоки вече се осъществява свободно. В средата на 80 -те години с влизането в ЕО на нови членове ситуацията се повтаря и води до още по-голямо сближаване на двете организации.

През октомври 1991г между ЕО и ЕАСТ се сключва Споразумение за създаване на Европейско икономическо пространство (ЕИП). Рамковото Споразумение за ЕИП установява особени предимства за страните от ЕАСТ по достъпа до пазарите на страните от ЕО. Според условията в Споразумението страните от ЕАСТ участват в разработките на законите и нормативните актове на единния пазар, но не по целия спектър на тези отношения.

С последващото разширяване на ЕС в началото на 90-те години ЕАСТ губи своята предишна значимост като влиятелна европейска организация, но независимо от това остава важен търговски партньор за ЕС. Може да бъде направен изводът, че страните от ЕАСТ спечелиха от търговията с ЕС, което потвърждава съществуващото теоретично твърдение за благоприятното въздействие на зоните за свободна търговия върху страните с високо ниво на икономическо развитие. В настоящия момент в ЕАСТ влизат Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария.

88. В какво се изразява споразумението за създаване на Европейско икономическо пространство?

Европейско икономическо пространство - **рамковото споразумение, което установява особени предимства за страните от ЕАСТ по достъпа до пазарите на страните от ЕО.**

89. Как се определят отношенията между ЕС и САЩ в Бонската декларация?

Подписаната по време на среща на високо ниво през юни 1999г Бонска декларация отразява привързаността на страните към създаването на “пълно и равноправно партньорство” в областта на икономиката, политиката и по въпросите на безопасността. Отношенията със САЩ се помрачават от разногласията **по отношение на общата селскостопанска политика.**

90. Какво затруднява отношенията на ЕС с Япония?

Отношенията с Япония се затрудняват от **нарушените пропорции в търговския баланс.** Ако в 1970г той е равен, то към началото на 90-те години износът на ЕС в Япония представлява едва 30% от вноса от тази страна.

91. В кой договор се определят основните положения на общата политика по безопасността на ЕС и каква е нейната същност?

Амстердамският договор определя основните положения на общата политика по безопасността:

- външните контакти и връзки на ЕС основно се състоят от търговските отношения, но по пътя към икономически и валутен съюз в областта на външните отношения се включват и въпросите на миграцията, международните валутни въпроси, затова договорът за ЕС съдържа и неикономически въпроси;
- сложната система от търговски отношения с различните страни включва както икономически, така и политически причини и се нуждае от опростяване;
- общата търговска политика на ЕС използва различни инструменти, но като цяло системата е достатъчно открита и с изключение на селскостопанските стоки, предоставя на трети страни големи възможности за търговия с ЕС;
- общите външни контакти, изразени в създаването на общ пазар и валутен съюз, довеждат до възприемането на ЕС като субект на Международните отношения с единна външна политика;
- външната политика и политиката по безопасността се координира с останалите насоки в дейността на ЕС.

92. С какво са свързани ключовите моменти с особено значение за европейската бизнес-среда?

Ключовите моменти с особено значение за европейската бизнес-среда се отнасят до:

- **създаването на единния валутен съюз;**
- **изграждане на политически съюз;**
- **социалните аспекти на интеграцията;**
- **измененията в конкурентната среда;**
- **технологическите нововъведения;**
- **между културните различия.**

93. Каква е същността на основните въпроси пред европейските компании?

По-голямата част от европейските компании си задават **три основни въпроса**:

- **Как да защитят съществуващия бизнес?**
- **Кои от съществуващите възможности за развитие да предпочетат?**
- **Как най-рационално да реорганизируют компанията за постигане на максимална ефективност?**

94. Защо се стига до либерализация на външната търговия в неблагоприятни икономически условия?

Съществуват два основни подхода за обясняване на процесите на либерализация. Единият ги обяснява с измененията в предпочитанията на обществените субекти, а другият – на държавните субекти.

Първият подход обяснява либерализацията:

- **с отрасловите съкращения**, т.е. когато в резултат на международната конкуренция даден отрасъл става толкова не конкурентоспособен, че няма смисъл той да бъде подпомаган с търговски бариери;
- **с отрасловата интернационализация**, т.е. когато процесът на глобализация в отрасъла принуждава компанията да отдава предпочитание на свободната търговия, а не на протекционизма, като по-изгодна за нея ситуация;
- **с обществените настроения**, т.е. когато се увеличава политическият авторитет на тези групи в обществото, за които е изгодна либерализацията.

Вторият подход обяснява либерализацията с:

- **промените в позициите на тези държавни субекти, които приемат политическите решения.**

95. Какви са най-съществените бариери пред единния европейски пазар?

Мениджърите отдават голямо значение на **културните различия** (39% от интервюираните ги поставят на първо място). След тях следват разликата в **данъчното облагане** (28%) и **въпросите за държавното регулиране** (20%).

При това, мениджърите от източноевропейските страни отдават по-голямо значение на регулирането в областта на стоките и услугите. Техните западни колеги от Франция и Холандия смятат данъчната система за голямо препятствие. В същото време във Великобритания и Швейцария се сочи основно разликата в езиците и културата.

Изграждането на единен европейски пазар спомага за развитието на малките и средните предприятия за сметка на промяна в структурата на търсенето, премахването на **техническите и физическите бариери пред износа и заетостта на населението**. Перспективите за развитието на малкия и средния бизнес в новоприетите страни ще зависи в голяма степен от успешното преодоляване на бюрократичните препятствия в тях и недостига на финансови ресурси.

96. Какво влияние оказва въвеждането на еврото?

Повече от половината от мениджърите (57%) смятат, че въвеждането на еврото **засилва конкуренцията между компаниите, работещи в Европа**, а други 29% разглеждат такъв резултат като вероятен. Според 44% единната европейска валута **носи изгоди за развитието на бизнеса**, а други 45% го приемат като вероятно. Въвеждането на единната европейска валута с увереност се приема от 37% като **ускорител на европейската интеграция**.

Други 47% смятат това като вероятно. Сред песимистите по повод на последствията от въвеждането на еврото са мениджъри от Великобритания.

97. Какви проблеми стоят пред европейския бизнес в близките години?

Сред близките проблеми пред европейския бизнес почти половината (49%) са определили **развитието на електронния бизнес**. Проблемът за **хармонизацията на данъчното облагане** заема второ място.

Представителите на европейския бизнес смятат, че използваните от тях модели на електронен бизнес отстъпват на американските. Този факт, че по-голямата част от мениджърите признават важността на развитието на електронния бизнес и в същото време не са удовлетворени от неговото състояние в Европа, позволява да се предполага, че този въпрос ще бъде приоритетен за европейските компании в близките няколко години. Значителна част от тях (40%) смятат, че този бизнес ще се развива на първо място в областта на финансовите услуги, след това в потребителските стоки (27%), комуникациите и развлеченията (25%).

Представителите на източноевропейските страни определят като най-важни проблеми пред съвременния бизнес **въпросите за реформирането на капиталовите пазари и хармонизирането на системата за статистическия отчет**.

98. Кои са основните причини влизането в ЕС на новите членове да не донесе бързи резултати?

Влизането в ЕС на новите членове не може да донесе бързи резултати по няколко причини.

По-старите членки на ЕС имаха възможност да се възползват от достъпа до европейските пазари и до влизането си в ЕС. Преките чуждестранни инвестиции също имаха своето място и преди това, като техният обем за **страните от Източна Европа** практически се удвои едва в последните години.

Членството в ЕС не може автоматично да измени икономическите перспективи за тези страни. Либерализацията на селскостопанските пазари не може да доведе до незабавни резултати, тъй като този отрасъл в новоприетите страни е изостанал и неефективен. От друга страна, законодателните и другите изменения, които тези страни внасят, ще намаляват риска за потенциалните инвеститори, тъй като те няма да бъдат разглеждани като развиващи се икономики. Но някои от тези изменения, особено в социалния и екологичния сектор, ще изискват не малко усилия и разходи.

Много надежди се възлагат и на единната европейска валута. Въвеждането на еврото обективно ще намали лихвените проценти и ще стимулира чуждестранните инвестиции. Но възниква въпросът, ще издържат ли банковите системи в тези страни на строгия финансов контрол, задължителен за всички страни от ЕС?

99. В какво се изразяват предизвикателствата и шансовете на ЕС в контекста на глобализацията?

През месец май 2007г Европейският икономически и социален комитет излага своето становище относно **“Предизвикателствата и шансовете на ЕС в контекста на глобализацията”**. В него е представена стратегия в четири точки:

- **посрещане на предизвикателствата на глобализацията посредством също толкова глобален подход;**
- **допринасяне за изготвянето на по-ефективни световни правила за насърчване на глобализацията с човешко лице;**
- **развиване на обща стратегия на ЕС в областта на световната търговия;**

- **залагане на засилена интеграция за превръщане на глобализацията във възможност на народите от Европа.**

100. Кои са главните опорни точки в стратегията на ЕС, които ще реализират изгодите от глобализацията?

Относно Единния пазар за Европа през 21-ви век Комитетът подчертава, че той е мощно средство, което трябва да се използва, за да предостави на европейците изгодите от глобализацията. За тази цел се предлага **стратегия в три точки:**

- **разширяване на конкурентното пространство за европейски фирми извън физическите граници на Единния пазар;**
- **разширяване на регулаторното пространство на Единния пазар чрез укрепване на сътрудничеството по европейските норми и ценности с чужди страни;**
- **гарантиране, че ползата от пазарната отвореност достига до европейските граждани.**

101. В какво се изразява противоречивия характер на отношението към разширяването в основните западноевропейски страни?

На Запад отношението към разширяването е противоречиво. **Богатите страни, особено Германия и мощните корпорации, очакват безмитен достъп в нови райони, а техните филиали в тези страни – по-евтина работна сила и изгоди от географското разположение. Други страни от ЕС се опасяват, че ще намалееят финансите за тях от общия бюджет на ЕС, насочвани вече за подпомагане на стопанствата на новоприетите страни.**

По отношение на новоприеманите страни като напълно оправдано се разглежда прилагането на концепцията за “различните скорости”, поради достатъчно различните нива на тяхното икономическо развитие.

По своята идея ЕС е замислен като свободна либерална организация, която не изповядва дискриминация от какъвто и да е род. Затова тя не може да отхвърли Турция с религиозни мотиви или Русия поради недоверие в нейното бъдещо поведение. Следователно, бъдещето на ЕС е необходимо да се обвърже с приемливи обективни критерии.

102. Кой факт се възприема се възприема като обективен и категоричен по отношение на разширяването?

Едно, обаче, се възприема като обективно и категорично, че **развитието на интеграционните процеси е фактор, който ще ускорява икономическия прогрес на всички, влизащи в обединението страни.**

103. Какви са основните критерии за разширяването и приемането на нови държави-членки на ЕС?

Европейският съюз е фиксирал достатъчно точни критерии за приемането на нови членове, като **най-строгите от тях са в икономическата сфера.** Разширяването и приемането на нови държави-членки на ЕС става на базата на **четири основни критерия:**

- **Първо. Стабилно функциониране на националните институции, осигуряващи демократизъм, върховенство на закона, правата на човека и защита на интересите на националните малцинства.**
- **Второ. Наличие на действаща пазарна икономика.**
- **Трето. Конкурентна способност, която да издържи на натиска на пазарните сили, действащи на вътрешния пазар на ЕС.**

- **Четвърто. Готовност да бъдат приети в пълен обем задълженията, произтичащи от членството в ЕС.**

104. Коя концепция и по какви причини се приема като напълно оправдана по отношение на новоприеманите?

По отношение на новоприеманите страни като напълно оправдано се разглежда прилагането на **концепцията за “различните скорости”**, поради достатъчно различните нива на тяхното икономическо развитие.

105. Какво лежи в основата на проблемите в новоприетите среди?

Проблемите пред ЕС произтичат от факта, че **икономическите изгоди от разширението засега са потенциални, а прирастът на ресурси се отнася основно до земеделския и човешкия потенциал на новоприетите.**

Имайки над 100 млн. жители, новоприсъединилите се страни увеличават БВП на ЕС едва с над 5%.

- **Това е много по -малко, отколкото при всяко от предишните разширения;**
- **По този начин забележимо намалява показателите за развитието на ЕС като цяло;**
- **Практически всички тези страни в последните години се намираха в състояние на икономическа криза.**

106. В какво се заключават различията в позициите на предприемаческите среди?

Във връзка с разширяването различни са и позициите в предприемаческите среди. **Едрият бизнес и банките са удовлетворени от възможностите за усвояване на нови пазари, от използването на по-евтиния труд и суровини на присъединилите се страни и от участието в приватизацията.**

В ниско технологичните отрасли фирмите от ЕС се опасяват от така наричания “социален дъмпинг”, т.е. от евтини стоки от Изтока. Не желаят да делят своите субсидии с новоприетите страни и средите от дребното и средното фермерство. Те открито се безпокоят от перспективите за конкуренция с аграрното производство в Централна и Източна Европа.

107. Къде и защо най-силно е изразено недоволството от новоприетите страни?

Недоволството от присъединяването най-силно се чувства **в южните части на ЕС**, относително изоставащи в своето развитие. Идеята за **“Европа на различните скорости”** фактически дели страните на първа и втора категория.

В областта на селското стопанство проблемите са най-остри, тъй като интеграцията предполага постигане на пълно единство на цените, размерите на компенсациите, нормите за извеждането на земеделски земи от оборот и квоти за отделните видове продукция, които се произвеждат в ЕС в по-големи количества. Защото даже приемането на страни като Австрия, Швеция и Финландия с техните неголеми, но високоразвити селски стопанства беше повод за сериозни търкания по тези въпроси.

108. В какво се заключават основните проблеми пред аграрната интеграция на новоприетите страни?

Основните проблеми пред аграрната интеграция на новоприетите страни се отнасят до следното:

- **Първо. Ниската производителност на аграрния сектор. Посевната площ на новите членове е 44% от аналогичния показател за ЕС(15). При това броят на заетите в селското стопанство достига 9,5 млн., или 26,7% от общия брой на заетите, срещу 8,2 млн. и 5,7%, съответно в ЕС(15).**
- **Второ. Сложната ситуация, в която се оказва селското стопанство на страните от Централна и Източна Европа, в резултат на ликвидирането на крупните селскостопански обединения и превръщането им в неефективни кооперативи.**
- **Трето. Проблеми с разпространяването на финансовите привилегии по повод на Единната аграрна политика върху новоприетите страни . ЕС поддържа чрез различни субсидии изкуствено ниски цени на селскостопанската продукция, регулира постъпващите на пазара количества и издига високи бариери пред по-евтиния внос.**

Следователно, колкото е по-нисък доходът на човек от населението, колкото е по-голям броят на заетите в селското стопанство и колкото по-важна роля играе аграрният сектор в една или друга страна от новоприетите, толкова по-голяма ще бъде тяхната потребност от субсидии, ако се запази съществуващата политика на дотации в ЕС.

109. Кои са основните причини за подкрепата на малките и средните предприятия в ЕС?

Една от най-важните задачи на европейската интеграция е свързана с подкрепата на малките и средните предприятия. За Европа тези предприятия са извънредно важни по няколко причини:

- **първо, те създават голямо количество работни места;**
- **второ, те действат в най-важния сектор на икономиката – услугите;**
- **трето, те практикуват непълнен работен ден и гъвкави схеми на заетост;**
- **четвърто, влияят върху процеса на оптимизация на размера на крупните предприятия, поемайки определени функции като подизпълнители.**

110. В какво се изразяват проблемите пред малките и средните предприятия в ЕС?

По данни на Европейската комисия, половината от тях фалират в първите пет години от своето съществуване. Сред факторите, влияещи на този процес са:

- **невъзможността за достъп до изследователските програми и техните резултати;**
- **несъвършен мениджмънт;**
- **високи разходи по заемния капитал, което е съпроводено с голям риск при тяхното кредитиране;**
- **трудности при излизане на нови пазари.**

111. С кои основни алтернативи са свързани дебатите за бъдещето на ЕС?

Вече десетилетия дебатите се водят около **две алтернативи – разширяване, т.е. увеличаване числеността на членовете и задълбочаване, т.е. по -тясно коопериране между съществуващите членове.**

Лансира се и идеята за вътрешни кръгове на по -тясно обвързаните страни от ЕС. Това означава единна Европа да се превърне в редица частично пресичащи се “клубове”. При това, правилата на един клуб ще са задължителни за някои членове на ЕС, но няма да са задължителни за останалите. Привържениците на идеята за

федерализма възразяват, като подчертават, че такъв клубен принцип за структуриране няма да позволи на ЕС да действа на световната арена като единна сила. В тази връзка следва да се отбележи, че сегашното разширение на ЕС не предизвиква противодействие сред останалите групировки в света, тъй като разширяваща се Европа не крие заплахата за превръщането ѝ в свръх държава.

112. С какво се свързва основната цел на икономическата политика на България в краткосрочна перспектива?

Основната цел на икономическата политика в краткосрочна перспектива се свързваше **с преодоляване на тенденциите към относително изоставане на доходите и качеството на живота на хората в България, в сравнение със страните от Европейския съюз.**

113. С какво се свързват значителните резерви за икономически растеж и повишаване на реалните доходи?

Най-важното практическо условие за това беше да се търсят възможности да се гарантира използването на всички налични ресурси, необходими за икономическото, политическото и социално интегриране на България в обединена Европа. Това предполагаше либерален подход на управление на страната по отношение на насърчаването на частната инициатива и едновременно с това на социален подход от гледна точка на макроикономическото регулиране и преследване на националните приоритети. **Значителни резерви за икономически растеж и повишаване на реалните доходи се криеха именно в по-нататъшната либерализация на икономиката и насърчаване на конкуренцията.**

114. Кои вътрешни фактори на икономическия растеж в условията на съвременната световна икономическа криза се превръщат във взаимно допълващи се?

Очаква се, особено в условията на съвременната световна икономическа криза, през следващите 10–15 години **частната инициатива и държавното регулиране да се превърнат във взаимно допълващи се фактори на икономическия растеж.** Това се отнася не само до чисто вътрешните икономически процеси, но и до чуждестранните инвестиции и евроинтеграцията.

115. До какви две изключително важни изменения води членството на България в ЕС?

В практически план това води до **две изключително важни изменения, засягащи както начина на осъществяване на външнополитическата дейност, така и на нейното съдържание** – първо, **доброволен отказ от част от националния суверенитет и предаването му на наднационалните органи на Европейския съюз** и второ, **трансформиране на голяма част от днешните външнополитически проблеми във вътрешнополитически задачи на страната в рамките на Съюза.**

Затова предстоящият период изисква външната политика да се превърне във водеща в цялостното развитие на страната, което ще определя и значението на формулирането на националните външнополитически приоритети.

116. Разработването на кои механизми се разглеждат като особено важен приоритет във външнополитически план?

На България предстои да изгради **система и механизми за бързо и рационално усвояване на ресурсите от ЕС**. За тази цел предстои качествено подобряване на административния капацитет за водене на преговорите и усвояването на финансовите средства на централно и регионално ниво, да подобри функционирането на правораздавателната система, за да повиши ефективността на функционирането на пазарната система.

117. Кои са приоритетните стратегически задачи пред България с оглед на по-нататъшното развитие на процеса на евроинтеграцията?

С оглед на по-нататъшното развитие на процеса на евроинтеграцията в следващите десет години, **на България предстои да решава няколко стратегически задачи:**

- **довършване на изграждането на действаща пазарна икономика;**
- **изграждане на конкурентоспособни национални компании в едрия, средния и дребния бизнес;**
- **разработване и прилагане на национална стратегическа програма за мястото на българската икономика в Югоизточна Европа през призмата на новите възможности и предизвикателства;**
- **постепенно приближаване към маастрихтските критерии във финансовата област;**
- **включването на България в „шенгенската зона“.**

118. Коя е основната трудност пред България през призмата на българските интереси и възможности?

През призмата на българските интереси и възможности, основна трудност е **финансовото осигуряване на прилагането на европейските изисквания**. Това засяга всички проблемни сектори. Сумарният обем на всички допълнителни бюджетни разходи и инвестиции се измерва с десетки милиарди евро. Способността за усвояване на средствата по линията на ФАР, ИСПА и САПАРД и структурните и регионалните фондове на общността, ще зависи от капацитета на държавната администрация да създава и поддържа качествени планове за регионално, структурно и социално развитие.

119. С какво са свързани главно ресурсите на българския експорт в промишлеността?

Ресурсите на българския експорт в промишлеността **са свързани главно с включването на съответни предприятия като подизпълнители в транснационалните мрежи и също с резултата от инвестиционна активност у нас на транснационалните компании**. Пред селскостопанския износ се открива шанс България да възстанови редица от загубените позиции като износител на плодове и зеленчуци за пазара на ЕС, както и да заеме свои ниши в силно развиващия се напоследък пазар на биопродукти. Хранително-вкусовата промишленост има бъдеще най-вече като част от транснационални производствено-пласментни мрежи.

120. Кои са основните причини пенсионното осигуряване да се превърща във все по-важен компонент на икономическата и социалната политика на България?

Все по-важен компонент на икономическата и социалната политика на България става и ще остане пенсионното осигуряване. **Основните причини за това са две:**

- **конвергенцията на българската икономика към икономиката на ЕС предполага значителен натиск за увеличаване равнището на доходите, включително и на пенсионните;**

- **демографските прогнози показват, че следва да се очаква увеличаване на броя на пенсионерите при намаляване на дела на хората в активна възраст, които плащат пенсионни осигуровки.**

Едновременното действие на тези две тенденции, без да бъдат предприети ефективни мерки за тяхното омекотяване, може да доведе до изключително сериозни отрицателни последици.

121. Пред какъв нов феномен в новия век са изправени съвременните общества и по какви причини?

В новия век съвременните общества са изправени пред един нов феномен – **знанието**.

Потребността страната да изгради своята икономика и общество на основата на най-новите постижения на интелектуалните и информационните технологии поставят сериозни изисквания пред образователната система.

Икономиката на знанието идва да замени традиционните представи, че трудът и капиталът са основните фактори на икономическия растеж. Падането на физическите бариери пред разпространението на информацията и все по-глобализацията се свят придават вече и качествено нови характеристики на постиндустриалните общества. Те се превръщат в информационни общества, в общества с качествено нова структура и организация, основана на глобален достъп и използване на информационни и комуникационни мрежи и услуги без национални, географски, политически или други ограничения.

122. Институции на ЕС:

За изпълнение на задачите, фиксирани в Договорите за учредяване на Европейските общности, се създават редица европейски институции:

- **Комисия на Европейските общности (от 1993г Европейска комисия);**
- **Съвет на министрите на ЕС;**
- **Европейски парламент;**
- **Европейски съд;**
- **Европейски съвет;**
- **Одиторски съд;**
- **Икономически и социален комитет;**
- **Европейска инвестиционна банка;**
- **Европейска централна банка.**

ВЪПРОС 1

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

В какво главно се заключава доминиращата роля на предприемаческия капитал?

Изберете едно

- a. в различни варианти на международна собственост на средствата за производство
- b. в различни варианти на международна собственост на капитали
- c. в различни варианти на международна собственост на стоки и услуги
- d. нито едно от посочените

Грешка!!!

Отговорът в лекциите е:

“Той се разглежда главно като интернационализирана акционерна собственост.”

ВЪПРОС 2

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Кои моменти са ключови за Европейската валутна система?

Изберете едно

- a. нито едно от посочените
- b. механизмите за регулиране прехода към единна валута
- c. механизмите за регулиране на валутните трансакции
- d. механизмите за регулиране на валутните курсове

Ключови моменти на тази система стават механизмите за регулиране на валутните курсове, валутните интервенции и кредитните механизми.

ВЪПРОС 3

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Кой е основният подбудителен мотив и цел на интеграцията?

Изберете едно

- a. нито едно от посочените
- b. увеличаването на качеството на предлаганите стоки и услуги
- c. увеличаването на обемите на предлаганите стоки и услуги
- d. увеличаването на разнообразието на предлаганите стоки и услуги

Основен подбудителен мотив и цел на интеграцията става увеличаването на обемите и разширяването на номенклатурата от предлаганите стоки и услуги на базата на по-висока ефективност от използването на природните ресурси и стопанската дейност в международни мащаби.

ВЪПРОС 4

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Кои въпроси се очертават като изключително важни при разработването и реализацията на механизмите на "свободите"?

Изберете едно

- a. решаването на процедурните въпроси
- b. нито едно от посочените
- c. решаването на икономическите въпроси
- d. решаването на политическите въпроси

Голямо значение при разработката и реализацията на механизмите на "свободите" придобива решаването на процедурните въпроси, например, ограничаване на практиката на консенсуса, отмяната на правото на вето, разширяване компетентците на Европарламента в рамките на ратифицирането на тези договори и споразумения, които изискват парламентарно утвърждаване

ВЪПРОС 5

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Кога е създадена Европейската организация за въглища и стомана?

Изберете едно

- a. 1945 год.
- b. 1957 год.
- c. нито едно от посочените
- d. 1955 год.

Европейско обединение за въглища и стомана (ЕОВС) - договор за обединение на каменовъглената и стоманодобивната промишленост на Франция и ФРГ в рамките на единна организация, открита за всяка друга европейска държава, под егидата на съвместен ръководен орган, подписан в Париж в 1951 г. от шест страни – Белгия, Франция, Германия, Италия, Люксембург и Нидерландия.

ВЪПРОС 6

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Кой е най-важният документ за развитието на транспортната политика на ЕС?

Изберете едно

- a. Пакетът „Делор“
- b. нито едно от посочените
- c. Единният европейски акт
- d. Маастрихтският договор

Най-важният етап в развитието на транспортната политика на ЕС е свързан с приемането на Единния европейски акт. Той придава необходимото ускорение по изграждането на пазара на транспортните услуги, за намаляване на бюрократичните ограничения, повишава конкурентостта на този пазар.

ВЪПРОС 7

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Какво включва свободното движение на капитала?

Изберете едно

- a. нито едно от посочените
- b. свободно движение на стоки
- c. свободно движение на услуги
- d. свободно движение на технологии

- Преди всичко, това означава свободно инвестиране на капитали от една страна-член на Съюза в друга, без каквито и да е ограничения.
- Втора съставна част на този принцип е свободата на кредитиране и на парични преводи.
- Третата част включва създаване на единен пазар на капитали, което предполага единна валутна система с единна парична единица.

ВЪПРОС 8

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Коя е първостепенната задача на транспортната политика на ЕС?

Изберете едно

- a. развитие на трансевропейски мрежи
- b. нито едно от посочените
- c. развитие на регионалните мрежи
- d. развитие на националните мрежи

За разлика от политиката в другите отрасли, транспортната политика в ЕС е в процес на изграждане. Приети са необходимите документи, определящи перспективите за развитието в тази област. Към първостепенните задачи в тази сфера се отнасят:

- Първо, развитие на трансевропейски мрежи.
- Второ, защита на околната среда.
- Трето, безопасността.

ВЪПРОС 9

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Каква е основната цел, заложена в Римските договори?

Изберете едно

- a. митнически съюз
- b. нито едно от посочените
- c. икономически съюз
- d. валутен съюз

Влезлите в сила Римски договори обединяват ЕОВС, ЕИО и Евратом. **Основната цел е чрез митнически съюз и да се премахнат търговските бариери вътре в ЕИО, а също така и да се развива и използва ядрената енергия за мирни цели.**

ВЪПРОС 10

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Кога една национална икономика се разглежда като достатъчно устойчива?

Изберете едно

- a. нито едно от посочените
- b. когато има енергийна независимост
- c. когато работи за външния пазар
- d. когато има устойчив вътрешен пазар

Даденото явление е прието да се нарича интернационализация на стопанския живот, т.е. **националната икономика е достатъчно устойчива, когато все повече работи за външния свят и на свой ред зависи от международните икономически отношения.**

ВЪПРОС 11

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Кой проблем се явява особено противоречив в развитието на ЕС?

Изберете едно

- a. миграцията
- b. нито едно от посочените
- c. развитието
- d. възстановяването

Един от противоречивите проблеми в развитието на ЕС винаги е бил **въпросът с разширяването на организацията.**

ВЪПРОС 12

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Коя е най-важната предпоставка за успешното развитие на международните интеграционни процеси?

Изберете едно

- a. съизмеримостта на нивата на икономическо развитие
- b. общността на икономическите и други проблеми
- c. географската близост и наличието на общи граници
- d. нито едно от посочените

За успешното развитие на международните интеграционни процеси от съществено значение стана наличието на някои важни предпоставки:

- първо, съизмеримост на нивата на икономическо развитие и степента на пазарна зрялост;**
- второ, географска близост и наличие в повечето случаи на общи граници и исторически формирани се икономически връзки;
- трето, общност на икономическите и други проблеми, стоящи пред страните за разрешаване.

ВЪПРОС 13

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Коя от посочените дейности НЕ Е функция на Европейския парламент?

Изберете едно

- a. одобряване или внасяне на поправки в бюджета на ЕС
- b. контролът върху дейността на Комисията
- c. законотворчеството
- d. нито едно от посочените

Европейският парламент се състои от депутати, избирани чрез всеобщо гласуване. **Основна задача на Европарламента е да контролира дейността на Комисията, да одобрява или внася поправки в бюджета на ЕС и законодателните актове.**

ВЪПРОС 14

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

В какво се заключава принципът за свободата на движение на стоките в рамките на ЕО?

Изберете едно

- a. в изработването на единна външнотърговска политика
- b. в изработването на единна валутна политика
- c. в изработването на единна вътрешнотърговска политика
- d. нито едно от посочените

Принципът за свободата на движението на стоките в рамките на ЕО, в най-общ вид, е формулиран още в Римския договор. **В съответствие с него в рамките на Общността се създава общ пазар на стоки. За тази цел се предвижда изработването на единна външнотърговска политика**, предвиждаща постепенно и последователно отстраняване на всички ограничения в търговията със стоки между страните от ЕО и създаване отначало на митнически съюз, след това на общ и, накрая, на единен пазар на стоки на територията на цялата интеграционна групировка.

ВЪПРОС 15

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Какъв орган в ЕС е Европейската комисия?

Изберете едно

- a. нито едно от посочените
- b. изпълнителен орган
- c. разпоредителен орган
- d. контролен орган

Комисията на Европейските общности (от 1993г Европейска комисия) – е **изпълнителният орган на ЕС.**

ВЪПРОС 16

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

В какво се заключава същността на "плана Делор"?

Изберете едно

- a. нито едно от посочените
- b. предполага създаването на Европейски валутен съюз
- c. предполага създаването на Европейски митнически съюз
- d. предполага създаването на Европейски политически съюз

“Планът Делор” предполага **създаването на Европейски валутен съюз** в три етапа.

ВЪПРОС 17

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

По силата на Римския договор, подобряването на условията на живот и труд на работниците и общите принципи на единна политика за професионално обучение са:

Изберете едно

- a. нито едно от посочените
- b. незадължителни правомощия
- c. задължителни правомощия
- d. препоръчителни правомощия

Основите за социалното регулиране в рамките на общия пазар се залагат в **Римския договор за създаването на Европейската икономическа общност**. В него се посочва, че държавите-членки се договарят за необходимостта от подобряване на условията на живот и труд на работниците, за да направят възможно тяхното изравняване в духа на прогреса.

В Договора се предвиждат задължителни и препоръчителни положения.

Към задължителните се отнасят: свободата на движение за работниците; свободата на предприемачеството; равното заплащане на труда на мъжете и жените; правото на социални осигуровки за работниците-мигранти.

Към препоръчителните – предоставянето на платен отпуск; подобряването на условията на живот и труд на работниците; общи принципи за провеждане на единна политика за професионално обучение.

ВЪПРОС 18

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Коя е основната трудност пред България през призмата на възможностите на страната?

Изберете едно

- a. политическото осигуряване на европейските изисквания
- b. финансовото осигуряване на европейските изисквания
- c. нито едно от посочените
- d. юридическото осигуряване на европейските изисквания

През призмата на българските интереси и възможности, основна трудност е финансовото осигуряване на прилагането на европейските изисквания. Това засяга всички проблемни сектори.

ВЪПРОС 19

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

В какво се изразяват преимуществата за икономиката на ЕС от прехода към единен валутен съюз?

Изберете едно

- a. в преодоляването на икономическото противопоставяне
- b. в преодоляването на политическото противопоставяне
- c. в преодоляването на разпокъсаността на вътрешните пазари
- d. нито едно от посочените

Преходът към валутен съюз и въвеждането на еврото открива големи възможности за инвеститорите, производителите и потребителите. Тези преимущества могат да се класифицират като преимущества за цялата икономика на Евросъюза, за бизнеса, за инвеститорите и финансовите пазари, влиянието върху банковия сектор и преимущества за потребителите.

Преимствата за икономиката на Европейския съюз, като цяло, се свеждат до преодоляването на разпокъсаността на пазарите вътре, което довежда до синергичен ефект, т.е. потенциалът на единния пазар ще бъде по-голям от сумарните потенциали на отделните раздробени пазари.

Преимствата за бизнеса се отнасят, преди всичко, до отстраняването на транзакционните разходи, свързани както с конвертирането на валутата от една в друга, така и с бюрократичните процедури при прекосяване на националните граници.

Преимствата за инвеститорите и финансовия пазар са в това, че се формира втори по мащаби финансов пазар в света, който предлага по-големи възможности за вложения и инвестиране, отколкото раздробените преди валутни пазари.

Преимствата за потребителите са преди всичко в намаляването на диференциацията между страните в цените на потребителските стоки и услуги. Разширява се асортиментът на стоките и възможностите за избор, а поради конкуренцията между производителите ще се подобри и качеството. Съществени икономии за потребителите се реализират благодарение на отстраняването на разходите по валутната конверсия.

ВЪПРОС 20

Все още не е даден отговор

От максимално 1,00

Премахване на отбелязването

Кой в ЕС носи отговорността за провеждане на надеждна политика в областта на конкуренцията?

Изберете едно

- a. нито едно от посочените
- b. Европейската банка
- c. Съветът на министрите
- d. Европейският съд

Отговорността за провеждането на надеждна политика в областта на конкуренцията в Общността носи Комисията на ЕС.

Навигация в теста

1 2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15

Край на решение...

Оставащо време 0:23:50

1 Коя от посочените институции на ЕС има законодателни функции в момента?

Точки: 1

Посочете един отговор.

- Европейски парламент (ЕП)
 Европейска комисия (ЕК)
 Съвет на ЕС (СМ)

2 Перспективата Европейският съюз да се превърне в наднационална икономическа и политическа общност възниква:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- в началото на новия век
 в края на 70-те години на миналия век
 в началото на 90-те години на миналия век

3 Промяната в стила на икономическите отношения между страните, обхванати в регионалната интеграционната общност, е проявление на:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- статичният ефект от РИИ
 синергичният ефект от РИИ
 динамичният ефект от РИИ

4 Пълното съвпадение на понятията ЕИО и "шестте" се е запазило до...

Точки: 1

Посочете един отговор.

- 1995 г.
 1991 г.
 1973 г.
 1981 г.
 1985 г.

5 Каква е била общата цел на Римския договор от 1957 г.?

Точки: 1

Посочете един отговор.

- изграждане на общ пазар
- изграждане на икономически и валутен съюз
- изграждане на митнически съюз

6 Принципът на Монтеско за разделение на властите е основополагащ при изграждането на:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- властите институции на националните държави
- институциите на ЕС

7 ДЕС от Маастрихт дава началото на:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- разширението на ЕС
- водене на обща икономическа и монетарна политика
- изграждане на ИВС

8 Кое е другото наименование на Общия пазар?

Точки: 1

Посочете един отговор.

- Европейската икономическа общност
- Европейски съюз
- Икономически и валутен съюз

9

Целта на първата икономическа интеграционна общност в Европа е:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- провеждане на обща инвестиционна и търговска политика в два отрасъла между договарящите се страни
- изграждане на общ пазар между договарящите се страни
- провеждане на обща инвестиционна и търговска политика в един отрасъл между договарящите се страни
- създаване на зона за свободна търговия между договарящите се страни

10

Каква е общата цел на Римския договор (1957 г.)?

Точки: 1

Посочете един отговор.

- изграждане на общ пазар
- изграждане на митнически съюз
- изграждане на икономически и валутен съюз

11

“Трите стълба на ЕС” са:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- три общностни политики
- три общностни институции
- три интеграционни общности

12

Съветът на Европа и Европейският съвет са:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- една и съща институция
- две различни институции

13

Хетерогенната регионална икономическа интеграция изразява:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- създаване на нови интеграционни общности
- различна степен на развитие на обхватите страни
- обвързване на различни по специфика стопански отрасли на страните

14

Съветът на Европа и Съветът на Европейския съюз са:

Точки: 1

Посочете един отговор.

- две различни институции
- една и съща институция

15

За коя форма на икономическа интеграция са характерни "четирите свободи на движение"?

Точки: 1

Посочете един отговор.

- икономическият съюз
- общият пазар
- европейската валутна система
- митническият съюз

[Напред](#)